

Riksdagens protokoll

2007/08:93

Torsdagen den 10 april

Kl. 12.00 – 14.46
16.00 – 16.07

Protokoll
2007/08:93

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 4 april.

2 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2007/08:528

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:528 Krav på vinterdäck på utlandsregistrerade personbilar

av Lars Mejern Larsson (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 11 april 2008.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 2 april 2008

Näringsdepartementet

Åsa Torstensson (c)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Departementsråd

Interpellation 2007/08:529

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:529 Statlig styrning av Vattenfall AB

av Per Bolund (mp)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 22 april 2008.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang och tjänsteresa.

Stockholm den 2 april 2008

Näringsdepartementet

Maud Olofsson (c)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Departementsråd

Interpellation 2007/08:532

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:532 Vd-bonus och de statliga företagens utveckling

av Tomas Eneroth (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 22 april 2008.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang och tjänsteresa.

Stockholm den 2 april 2008

Näringsdepartementet

Maud Olofsson (c)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Departementsråd

Interpellation 2007/08:536

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:536 Ökat regelkrångel med regeringens företagspolitik

av Börje Vestlund (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 22 april 2008.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang och tjänsteresa.

Stockholm den 2 april 2008

Näringsdepartementet

Maud Olofsson (c)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Departementsråd

Interpellation 2007/08:563

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:563 Lavaldomen och EU:s nya fördrag

av Annelie Särnblad (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 13 maj 2008.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresa.

Stockholm den 7 april 2008

Arbetsmarknadsdepartementet

Sven Otto Littorin (m)

Enligt uppdrag

Karin Renman

Expeditions- och rättschef

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:564 Alliansregeringen och utanförskapet
av Patrik Björck (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 13 maj 2008.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresa.

Stockholm den 8 april 2008

Arbetsmarknadsdepartementet

Sven Otto Littorin (m)

Enligt uppdrag

Karin Renman

Expeditions- och rättschef

3 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen

Tredje vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2007/08:FPM90 Barn i EU:s externa relationer *KOM(2008)55*,
SEK(2008)135, *SEK(2008)136* till utrikesutskottet

4 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades

Framställning

2007/08:RRS28 till socialförsäkringsutskottet

Redogörelse

2007/08:RRS25 till näringsutskottet

5 § Ändring i riksbankslagen

Föredrogs

finansutskottets betänkande 2007/08:FiU13

Ändring i riksbankslagen.

Tredje vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 11 §.)

6 § Översyn av EU:s budget

Föredrogs
finansutskottets utlåtande 2007/08:FiU14
Översyn av EU:s budget (SEK[2007]1188).

Anf. 1 ULF HOLM (mp):

Fru talman! I detta utlåtande från finansutskottet om EU-kommissionens meddelande om översyn av EU:s budget har Miljöpartiet en reservation kring motiveringen. Jag börjar med att yrka bifall till reservation 2.

Den nuvarande långtidsbudgeten, eller femårsplanen, antogs i december 2005. Alla partier utom Miljöpartiet ställde sig då bakom förslaget till budget. Miljöpartiet sade nej framför allt för att EU:s budget var för stor och för att den gick i helt fel riktning, till exempel till jordbrukspolitik. Sammanhållningsfonden och globaliseringsfonden skulle få mångmiljardbelopp etcetera i stället för att se på framtidens utmaningar såsom miljö- och klimatfrågan.

En avgörande punkt för att det trots att blev ett beslut om budget var att en punkt om översyn av EU:s budget fanns med i den budget som antogs 2005. Självklart ser vi positivt på denna översyn även om den ska få genomslag först efter 2013. Det är dock en bra början.

En annan orsak till budgetöversynen är givetvis att det finns ett utbrett missnöje med hur EU använder sina pengar. EU:s egen revisionsrätt har på 13 år inte kunnat avge en ren revisionsförklaring gällande korrektheten i hur EU:s pengar används. Att man inte kan lämna en ren revisionsförklaring betyder att man inte kan intyga att allt har gått rätt till utan konstaterar att det finns oegentligheter. Hur mycket som är svinn och bedrägerier vet man inte exakt, men sådant finns. Jag vill här bara påminna om att EU-kommissionen tvingades avgå 1999 just på grund av bedrägerier och oegentligheter.

Visst pågår det ett arbete sedan några år med att försöka komma till rätta med dessa problem såväl inom EU-kommissionen som i medlemsstaterna, men fortfarande kan alltså inte revisionsrätten avge något ordentligt intyg om hur EU handhar sina pengatransaktioner.

Miljöpartiet menar därför att Sverige borde ha agerat mer konsekvent och faktiskt inte gett EU-kommissionen ansvarsfrihet år efter år som vi har gjort. Denna fråga kan inte vänta tills översynen av budgeten är klar utan borde gå hand i hand med den översyn som nu sker för att nå förändringar. I Sverige har regeringen starkt betonat att fusk ska bekämpas. Inför EU hukar man. Det är illa. Sverige måste ta initiativ för att bekämpa oegentligheter i EU.

Fru talman! Nog om bakgrunden till översynen av EU:s budget! Nu till åsikterna och de pragmatiska kraven på vad framtidens EU-budget ska innehålla.

Till kommissionens meddelande om en budgetreform har majoriteten i finansutskottet – de fyra borgerliga partierna och Socialdemokraterna – skrivit ett utlåtande som är fylligt och som till stora delar tar upp så kallade allsvenska uppfattningar och överväganden kring EU:s budget. Dessa står också vi från Miljöpartiet bakom. Det gäller begränsning av EU:s jordbruksbudget och att det ska vara mer ordning och reda på peng-

arna. Det är ingen som kan säga emot de uppfattningarna. Det finns emellertid andra punkter som vi önskar hade tagits upp på ett tydligare och klarare sätt. Där har vi uppenbarligen en annan uppfattning än majoriteten.

Miljöpartiet anser att klimatpolitiken inte har getts tillräckliga resurser inom hittillsvarande budgetramar. De nya utmaningarnas andel av budgeten är liten och startar från en mycket låg nivå. Det ska dock tilläggas att stora delar av klimat- och miljöpolitiken givetvis ska genomföras nationellt utifrån ländernas olika förutsättningar samt att en hel del handlar mer om lagstiftning än om rena budgetposter. Samtidigt är det viktigt att EU:s budget inte innehåller delar som gör att en aktiv klimatpolitik motverkas, vilket såväl EU:s strukturfonder som jordbrukspolitik i praktiken gör.

Majoriteten i utskottet har svårt att prioritera när det gäller vad EU ska syssla med framöver. Det duger inte att i vida ordalag ange till exempel konkurrenskraft, brottsbekämpning, terrorism och relationer till omvärlden som viktiga prioriteringar och att miljö- och klimatfrågorna ska ges ökad prioritet. Prioriteringen och rangordningen bör vara mer konkret och mer snäv.

Miljöpartiet anser att budgeten måste anpassas så att framtidsfrågor som klimat- och miljöpolitik prioriteras tydligare och får en ökad andel av EU:s budgetram samt att EU:s budget klimatsäkras. Det vill säga, budgeten ska inte gå till verksamhet som förstör klimatet. Detta innebär till exempel mindre ekonomiska resurser till motorvägar och flygplatser och mer pengar till järnvägar. I just järnvägspolitiken finns ett klart mervärde för EU. Ska människor kunna ersätta flygresor som förstör klimatet med järnvägsåkande som är bättre för miljön krävs också att järnvägsnätet över gränserna förbättras och att en kraftig utbyggnad av höghastighetståg inom och över nationsgränserna görs.

Vi anser det också vara en viktig prioritering att lyfta fram den sociala dimensionen samt att dessa två grundbultar genomsyrar alla politikområden inom EU, detta för att optimal samordning ska kunna ske.

Miljöpartiet anser därför att en särskild arbetsgrupp bör tillsättas på EU-nivå. Den ska se över EU:s budget utifrån klimatfrågan som ett led i den påbörjade översynen och undersöka vilka delar i EU-budgeten som måste ändras för att klimatsäkra den. Det borde ligga i både Sveriges och EU:s intresse att försöka vrida budgeten mot en utveckling som inte påskyndar klimatförändringarna.

Tyvärr är stora delar av EU:s budget i dag direkt klimatförstörande trots de storslagna målsättningar som sattes upp vid EU-toppmötet i mars 2007 om att bland annat sänka utsläppen med 20 procent till 2020. Det var ett beslut i rätt riktning även om målsättningarna inte var tillräckligt högt ställda för att förhindra klimatförändringarna, bland annat mot bakgrund av underlaget från FN:s klimatpanel.

Att klimatsäkra EU:s budget borde vara ett svenskt krav att driva i EU. Varför vill inte regeringen och andra partier i riksdagen göra detta?

Fru talman! EU:s jordbrukspolitik bör åternationaliseras och kraftigt begränsas. Några exempel på galenskaperna i EU:s politik är att EU subventionerar tobaksodling med närmare 10 miljarder samtidigt som man har en målsättning att minska tobakskonsumtionen. EU har regler för så kallade säljfrämjande åtgärder med stöd till feta mjölkprodukter bland

annat riktat till skolbarnen. EU ger stöd till produktion och konsumtion av smör och grädde på närmare 3 miljarder per år. EU ger stöd till vinodlingar och också stöd för överskottsvinst, som leder till att priserna dumpas. Det finns säkert många fler exempel, fru talman.

Poängen här är att det inte tycks finnas någon samordning av politiken. Å ena sidan har man fina folkhälsomål, men å andra sidan bedriver man en jordbrukspolitik för att stödja en motsatt inriktning. Slutsatsen är givetvis att det måste ske en analys av EU:s jordbrukspolitikens inverkan.

Det finns också exportstöd som har visat sig vara negativa på effekten för jordbruket i fattiga länder. Detta borde naturligtvis tas bort.

De problem som finns angående animalieproduktionens klimatpåverkan bör också uppmärksammas. De kvarvarande exportbidragen för djur inom EU bör upphöra.

EU:s fiskepolitik och fiskebudget är exempel. Man bör givetvis titta mycket noggrant på vilka effekter detta får på framför allt länder utanför EU.

Miljöpartiet delar majoritetens uppfattning om att EU inte ska ha beskattningsrätt. Därom är vi helt eniga. Behovet av en förbättring av Sveriges nettoposition är viktig, främst med hjälp av minskade avgifter. Det är därför viktigt att se över budgetprocessen, precis som utskottsmajoriteten anför.

Fru talman! Jag noterar också med stor tillfredsställelse att finansutskottet tydligt tagit ställning för att flyttcirkusen mellan Bryssel och Strasbourg ska upphöra. Jag har i flera interpellationer och frågor till ansvarigt statsråd Cecilia Malmström fört fram frågan och försökt förmå henne att agera på EU-toppmöten – men utan framgång. Tvärtom. Hon vill absolut inte lyfta fram frågan. Det är nu bra att riksdagen – som det ser ut – kommer att säga till regeringen att det är riksdagens enhälliga uppfattning att flyttcirkusen måste upphöra, dels för att den kostar flera miljarder per år, dels för att den ger upphov till tusentals ton extra koldioxidutsläpp varje år. Det är bra att riksdagen tar tydlig ställning i frågan, och jag hoppas att ansvarig minister kommer att jobba för detta framöver.

Anf. 2 STEFAN ATTEFALL (kd):

Fru talman! Jag vill slå fast att EU som organisation utgör ett viktigt samarbete som har gjort mycket för att stärka och bevara freden i Europa, stärka demokratin i Europa – inte minst i södra Europa när de mer fascistiska regimerna föll men också i östra Europa efter kommunismens sammanbrott. Vidare har vi EU:s roll för utvidgningen, för att skapa ett helt Europa, för att få in även de länder som har sämre ekonomiska förutsättningar i samarbetet och för att ge dem en skjuts i den ekonomiska utvecklingen. EU spelar en oerhört stark roll för det gränsöverskridande miljöarbetet både inom Europa och runt om i världen, och EU spelar självklart en roll för att stärka konkurrenskraften och den ekonomiska utvecklingen i vår del av världen.

Det är viktigt att känna till bakgrunden när man diskuterar EU:s ekonomi och budget. Det vi nu tar ställning till är inget vanligt betänkande där vi fattar beslut i riksdagen och ger regeringen antingen ett godkännande eller ett antal uppmaningar. Vi tar ställning till ett arbete som på-

går inom EU där vi samlar upp vad riksdagen tycker just nu och vad vi har för slags plattform för vårt fortsatta arbete.

I september 2007 presenterade kommissionen en rapport, en översyn av EU:s budget, som utgör ett startskott för ett brett samråd för att lägga fram riktlinjer inför framtiden. Den pågående budgetperioden gäller mellan 2007 och 2013. Vi kommer att få ett utlåtande från kommissionen under 2009, bland annat när Sverige är ordförandeland, och då ska mer tydligt riktlinjerna för nästkommande budgetperiod läggas fast. Därför är det viktigt vad vi gör i riksdagen och hur Sverige agerar i frågan. Vi kan, och måste, spela en nyckelroll när vi lägger fast de kommande budgetprioriteringarna.

I det här utlåtandet trycker vi i finansutskottet på vikten av att principer ska prägla det fortsatta arbetet, att det ska vara subsidiaritet, europeiskt mervärde, proportionalitet, sund ekonomisk förvaltning och restriktivitet med budgetmedel. Det här är principer som handlar om att vi måste använda EU:s pengar mer effektivt. Det finns mer att göra på området. Det handlar också om att försöka lägga olika ekonomiska åtaganden på rätt nivå. En del saker kan, och ska, skötas av det europeiska samarbetet därför att det finns ett speciellt mervärde i att bekosta det på Europainivå.

Vi vet också att vi måste ha bättre ekonomisk styrning av EU:s arbete. Till exempel bör revisionen få starkare och bättre möjligheter att hålla koll på utgifterna. Vi vet också att det måste finnas krafter i det europeiska samarbetet som vill hålla tillbaka utgifterna eftersom det också finns många krafter som vill expandera. Vi måste också inse att allt det goda vi vill göra inte måste ske på europeisk nivå och inte heller med gemensamma pengar utan kan bekostas på den nationella nivån. Det är viktigt att vi håller fast vid ett antal sådana principer när vi jobbar med frågorna.

Jag vill särskilt kommentera några ämnesområden. Jag börjar med jordbrukspolitiken.

Vi vet att jordbrukspolitiken har tagit i anspråk upp till 70 procent av EU:s budget tidigare. Vi kommer att komma ned till drygt 30 procent år 2013 om prognoserna håller. Finansutskottet skriver i utlåtandet: "Finansutskottet instämmer med andra utskott och anser att reformer av jordbrukspolitiken ska vägledas av avreglering och marknadsanpassning, hänsyn till konsument- och miljöskydd samt att man fasar ut direktstöd och avskaffar exportsubventioner. Jordbrukspolitiken bidrar till att upprätthålla höga priser och låsa in resurser i sektorer med låg produktivitet, den har i vissa fall negativa effekter på miljön och den är mycket kostsam. Utgifterna för den gemensamma jordbrukspolitiken bör enligt finansutskottets mening minskas mycket kraftigt, både i absoluta tal och som andel av EU:s utgifter."

Det här är mycket tydligt skrivet, och det är mycket viktigt. Det är en utveckling som Sverige ska vara pådrivande i.

Det kanske mest absurda exemplet i EU:s jordbrukspolitik är exportsubventionerna, som ibland slår ut till exempel fattiga bönder i Afrika när europeiskt överskott subventioneras.

Men det gäller också att komma ihåg varför vi har en gemensam jordbrukspolitik. Det är ett av de få områden där vi har en gemensam politik som kostar EU mycket pengar. Det är också en förklaring till att stora delar av EU:s budget går till jordbrukspolitik. Det beror på att vi

hade ett söndersubventionerat jordbruk där varje land tävlade med varandra om att öka subventioner och regleringar. Det förstörde helt konkurrensmöjligheterna, och det gjorde att det blev en sämre utveckling på området. Därför fördes jordbrukspolitiken över till övernationell nivå. Det är viktigt att komma ihåg att man inte löser problemen med att åter-nationalisera jordbrukspolitiken. Vi måste också inse att om vi ska ha en levande landsbygd och en god miljö behöver vi en del stöd till jordbruket. Men det måste ske på ett rimligt sätt och bygga på marknadsmekanismer och på att uppmuntra ett sunt beteende.

Det andra jag vill kommentera är strukturstödet – EU:s regionalpolitik. Det är den näst största budgetposten. I utlåtandet pekar vi tydligt på att fokus måste vara på de forna öststaterna, de medlemsländer som är nya, de som har svaga ekonomiska förutsättningar. Solidaritet måste präglade EU:s regionalpolitik, men vi kan, och måste, minska stödet till de rika och väletablerade länderna. Det är inte rimligt att Sverige, Irland, Tyskland eller andra rikare länder i Europa får del av EU:s regionalstöd. Självklart ska, och bör, länderna själva utforma det stöd som behövs till de regioner och områden de behöver stödja, men det måste självklart ske med hjälp av ett gemensamt regelverk så att det inte blir ett otillbörligt statsstöd. Här kan EU lägga om och styra om så att man inrymmer solidaritet och stöd till de nya medlemsländerna men samtidigt minskar EU:s gemensamma utgifter.

Ett annat område vi pekar tydligt på är miljö- och klimatpolitiken, som måste få ökade ekonomiska resurser. Det gäller även forsknings- och utvecklingsfrågorna. Där finns det ett tydligt mervärde för europeiskt samarbete, och där kan vi göra saker tillsammans. Det bör ta en större plats i EU-budgeten. Det är viktigt att betona EU:s roll på miljöpolitikens område. Här finns mycket att göra, men det innebär inte att det i kronor räknat behöver bli så enorma summor. Mycket kan göras utan att det kostar pengar. Mycket kan göras med hjälp av samordning, och mycket kan göras genom att EU blir en stark aktör på den internationella scenen.

Ett annat område som jag vill peka på, som också Ulf Holm nämnde, som ett exempel på slöseri med EU-medel är flyttcirkusen mellan Strasbourg och Bryssel. Vi vet att situationen är låst av EU-fördrag och att det krävs enighet för att förändra den. Men självklart måste Sverige vara en pådrivande part i att peka på orimligheterna både ur kostnadssynpunkt och ur miljösynpunkt med att parlamentet en gång i månaden flyttar till Strasbourg. Det har påståtts att flyttcirkusen kostar ungefär en miljard svenska kronor.

Det är också viktigt att påpeka att vi inte ska ha en gemensam EU-skatt. Det är en viktig sak att markera detta, och vi gör det i utlåtandet. Vi kristdemokrater gör gärna ett undantag från den regeln när det gäller en del miljöavgifter, där vi tror att det kan finnas behov av minimiavgifter. Men principen bör vara att vi inte ska ha någon gemensam EU-beskattnings.

Det talas mycket om ekonomiska oegentligheter, svinn och till och med bedrägeri i EU-sammanhang. Och visst finns det problem med detta. Vi behöver förstärka revisionsrätten för att komma till rätta med detta. Men vi måste komma ihåg att de här problemen också finns i länder som Sverige. Vi har haft diskussioner om fusk med bidrag i Sverige, och vi vet hur skattesituationen är – det är inte alltid det mest hederliga området

i Sverige. Vi måste ha perspektiv på detta och inse att oegentligheter, misstag och felaktigheter finns överallt men ska bekämpas överallt där de finns.

Tittar man sedan på Vänsterpartiet och Miljöpartiet, som har fört fram reservationer i utlåtandet, ser man om man läser noggrant att det i allt väsentligt finns ett stöd för det yttrande som alliansens partier står för tillsammans med Socialdemokraterna. Det finns lite markeringar i en del sakfrågor där man vill flagga upp lite tydligare.

Jag tycker att man kan säga att det med detta utlåtande finns en samlad svensk syn på väsentliga saker i inriktningen på hur EU:s budgetarbete ska fortskrida. Det är positivt att vi kan ha en samlad uppfattning. Det är också i överensstämmelse med regeringens agerande.

Därför är det med stolthet och glädje som jag yrkar bifall till förslaget i finansutskottets utlåtande FiU14.

Anf. 3 ULF HOLM (mp) replik:

Fru talman! Stefan Attefall avslutar med att säga att det i princip finns en samsyn om de här åsikterna. Å andra sidan verkar Stefan Attefall i början tona ned det, att det inte är något uppdrag till regeringen, och tona ned åsikterna om EU:s budget. Det gör att jag inte riktigt vet om Attefall skriver det här som ett krav att driva eller för att det ska se snyggt ut. Jag blir lite betänksam.

På slutet lät det nästan som ett försvar: Ja, ni måste förstå att det pågår bedrägerier med pengar på EU-nivå, men det får vara.

Det enda man kan göra är att se till att EU-kommissionen, som är huvudansvarig för EU:s budget och hur pengatransaktionerna går till, inte får ansvarsfrihet. Det är den tydligaste markering man kan göra. Det sker till exempel på bolagsstämmor och i föreningar om det skulle vara någonting som inte har gått rätt till.

Jag är lite besviken på Attefalls nästan försvar av hur EU:s budget ser ut i dag, att vi måste ha förståelse för EU:s jordbrukspolitik och att det finns bedrägerier. Jag känner en klar besvikelse.

Den konkreta frågan är, Attefall: Varför kan inte majoriteten ställa upp på att EU:s budget ska klimatsäkras?

Vi vet att det finns pengar i EU:s budget som går till saker som aktivt motverkar en aktiv klimatpolitik, och det borde inte vara rimligt. Jag vet också att det finns flera medlemsländer, som Polen, som har sagt att de kommer att få över tusen miljarder kronor de närmaste åren. Det finns ingen koll alls från EU att de inte kommer att försämra klimatet, trots att man för ett och ett halvt år sedan fattade beslut om att vi ska sänka koldioxidutsläppen.

Varför kan inte majoriteten ställa upp på att vi ska klimatsäkra EU:s budget?

Anf. 4 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Fru talman! Jag försökte förklara lite grann vilken ställning utlåtandet har i riksdagsarbetet. Jag vet inte om Ulf Holm har förstått att vi försöker höja ambitionerna i riksdagen genom att diskutera EU-frågorna. Det har ofta blivit en fråga mellan regering och EU.

Ett sätt att öka riksdagens engagemang och kunskap men också riksdagens påverkansmöjligheter i de här frågorna är att vi behandlar vissa

dokument från EU i utskotten, tar fram ett rejält underlag och därmed formulerar ståndpunkter. Det är sedan självklart utgångspunkten för vårt eget arbete, men det läses också av alla intresserade, både regeringar och kommissionen med flera.

Det är den karaktären på utlåtandet. Vi har diskuterat detta, och vi har formulerat ståndpunkter. Det gör att vi är bättre förberedda både i aktiviteterna mot regeringen och när det gäller att utåt tala om vad riksdagen tycker.

Det är vad det handlar om. Bakgrunden till detta finns formulerad i Riksdagskommitténs betänkande för en tid sedan som även Ulf Holms parti var med på.

Jag försökte i mina diskussioner vara lite mer nyanserad än vad Ulf Holm kanske var i sitt inlägg. Jag ber om ursäkt om det inte gick fram tydligt nog. Jag tycker att det är fel när pengar inte används på ett korrekt sätt. Jag försökte bara tala om det. Man får inte framställa det som att det är unikt att pengar används fel i EU-sammanhang – det sker också i Sverige. Man måste ha det perspektivet för att förstå saker och ting.

Ett av problemen med EU är att man skickar pengar till länderna, och det är när de olika länderna använder pengarna som det görs en massa fel. Det är en del av kritiken. En annan del av kritiken är det traditionella att man kunde använda pengarna effektivare och ha bättre styrning och uppföljning. Sedan finns det dessutom en del rena felaktigheter, och enskilda tjänstemän gör sådant som kanske till och med är kriminellt. Vi vet också att en kommission har fått avgå på grund av detta.

Jag tror att vi måste rusta upp revisionsrättens möjligheter. Det innebär inte att vi för den skull tror att allting löses bara genom att man talar högt i kammaren.

Anf. 5 ULF HOLM (mp) replik:

Fru talman! Jag är mycket väl medveten om och instämmer i att riksdagens utskott måste vara betydligt mer aktiva i EU-frågorna och inte överlåta makten bara till regeringen. Där har vi nog samma uppfattning.

Om ett utskott skriver ett utlåtande, som i detta fall till stora delar är ganska bra, och vi fattar beslut om utlåtandet måste väl riksdagen stå för orden längre fram, och inte bara använda det som ett fint dokument om vad vi tycker i riksdagen och sedan låta regeringen göra som man vill.

Senast i dag i Sydsvenskan säger Cecilia Malmström, som är ansvarig, att hon inte tänker lyfta upp frågan om att försöka stoppa flytceirkusen mellan Bryssel och Strasbourg – punkt slut.

Frågan är nu: Vad kommer att hända när riksdagen har fattat detta beslut? Ska Stefan Attefall vara tyst då? Det låter nästan så, nästan som ett försvar för den budget som finns i EU i dag och att de åsikter som skrivs i detta dokument inte spelar någon roll. Det gör mig bekymrad och besviken.

Jag tror att det är viktigt att lyfta upp att vi när det till exempel gäller bedrägerier på EU-nivå inte bara kan konstatera att de finns. Vi måste göra någonting åt det, inte bara i en översyn av långtidsbudgeten som ska börja gälla 2013. Det gäller också de bedrägerier som finns i dag. Då borde finansutskottet rekommendera regeringen att inte ge ansvarsfrihet förrän man har löst problematiken. Men där är Stefan Attefall tyst.

Jag fick inte heller något svar på frågan om Stefan Attefall inte vill att man ska klimatsäkra EU:s budget. EU:s budget ska inte användas till saker som förstör miljöpolitik och klimatpolitik, eftersom man samtidigt har satt upp konkreta mål om att minska utsläppen med 20–30 procent. Det måste hålla ihop också på EU-nivå.

Prot. 2007/08:93
10 april

*Översyn av
EU:s budget*

Anf. 6 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Fru talman! Vi är överens om att EU både kan och måste spela en mycket större och aktivare roll i miljöarbetet både utåt mot andra länder och mot oss själva i vårt eget arbete. Det finns mycket kvar att göra där.

Därför är det så fantastiskt fint att även Miljöpartiet nu verkar vara på väg att vilja vara med i EU-samarbetet. Då kan man påverka mycket bättre än om man vill gå ur det hela. Men jag vet inte om Ulf Holm delar sina språkrörs uppfattning där.

Jag är också glad för att Ulf Holm nu säger att utlåtandet är ganska bra. Det är i alla fall ett framsteg.

Det är viktigt att komma ihåg en sak. Jag har själv sagt att bedrägerier och felaktigheter ska bekämpas. Jag har sagt att revisionsrätten måste få en större roll i EU-samarbetet. Vi håller strikt på att hålla igen på utgifterna inom EU-området, inte minst för att kunna undvika att vi får felaktigheter. Om man tvingar någon till återhållsamhet med utgifter tvingar man också fram en bättre ekonomistyrning.

Om man minskar på strukturstödet till redan rika länder minskar man också där en del av risken för felaktigheter och koncentrerar i stället resurserna på att stödja och följa upp de länder som verkligen behöver hjälp, exempelvis de nya medlemsländerna. Läser man utlåtandet ser man att det finns kraftfulla skrivningar. Detta står finansutskottet självklart för, och förhoppningsvis snart också riksdagen. Det innebär att vi har ett bra dokument för att jobba vidare med frågorna.

Jag vet också att när det gäller flyttcirkusen i Strasbourg är Cecilia Malmström lika engagerad som vi är, men det är möjligt att hon inte tycker att man ska ta upp det som ett ultimatum i Lissabonfördraget, som jag vet att en del har drivit. Det är fel forum. Om man driver det i rätt forum och med kraft kan vi nå framgång. Vi vet att vi ännu inte har fransmännen med oss där, men förhoppningsvis kommer de så småningom också att vara med på noterna och inse det orimliga i detta.

Anf. 7 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Jag vill börja med det uppväxande släktet, framtidsfolket, barnen. 75 miljoner av medborgarna i EU är barn. Det mesta som EU bestämmer påverkar faktiskt barnen. Trots detta har barnen varit osynliga i många av EU:s beslut fram till nu. Vi skulle med EU:s hjälp kunna se till att vi fokuserar på barns rättigheter och får ett starkare samarbete mellan länderna.

EU kan faktiskt bidra med att förändra tillvaron för alla de barn som är fattiga, sjuka, allergiska och för dem som inte får gå i skolan, är hemlösa, utnyttjas sexuellt, tvingas sälja sexuella tjänster eller tvingas utföra stölder åt vuxna. Mycket av detta är nationella beslut, men vi kan med hjälp av Lissabonstrategin numera också mäta sociala förhållanden mellan länder, och det är ett steg i rätt riktning. Vi kan också fokusera myck-

et mer på barn och barns rättigheter inom EU. Jag hoppas att Sverige tar chansen när vi är ordförandeland 2009.

När detta är sagt vill jag yrka bifall till utlåtandet.

EU är ju en process, en viljeinriktning – något man vill ska bli bättre. Jag vill till exempel att vi ska ha fler socialdemokrater i Europa och mer socialt ansvarstagande. Vi kan ha olika åsikter om vad vi vill med EU, men det är en process som vi hela tiden förändrar. Vi vill göra EU bättre. När vi antar det här utlåtandet om EU:s långtidsbudget trycker vi på subsidiaritetsprincipen, det europeiska mervärdet, proportionalitet, sund ekonomisk förvaltning och restriktivitet när det gäller EU:s budget. Vi är mycket noga med det från finansutskottets sida.

Vi vet att utgifterna har förändrats, men det är fortfarande så att de stora utgifterna är på de traditionella områdena: jordbruks- och regionalpolitiken. Det är också därför som det är positivt att vi gör dessa översyner där vi också i en process kan förändra saker och ting. Vi vill få över mer till budgeten på forskning, utveckling och på miljö- och klimatpolitik, som visserligen har ökat lite men på alldeles för låga nivåer.

Forskning, utveckling, strategiska investeringar, infrastrukturprojekt och utbytesprogram på utbildningsområdet är sådana saker som EU i framtiden borde satsa mer på, liksom självklart också på de rättsliga frågorna som grov gränsöverskridande brottslighet, människohandel och narkotikasmuggling. Vi behöver förstärka resurserna där. Vi vill också som EU-medborgare bidra till mänskliga rättigheter i hela världen och se till att vi är en del i en globaliserad värld. Där kan EU göra mycket mer. Vill vi något med det måste vi också förändra vår budget. Det kräver ökade insatser.

Jag vill också särskilt understryka detta med miljö- och klimatfrågorna liksom forskning och utveckling inom miljö- och klimatfrågorna. Här kan vi flytta fram positionerna. En av de största anledningarna till att man är med i EU tycker jag är just miljöfrågorna. Det är för att vi ska kunna påverka klimatförändringarna och samarbeta över nationsgränserna. Ett annat skäl är förstås den sociala dimensionen. Men med miljöfrågorna, restriktivitet med emissioner och så vidare och att se till så att vi satsar på smarta klimatlösningar i alla EU-länder kommer vi väldigt långt.

Vi ska ha en sund ekonomisk förvaltning. Det är de grundläggande principerna för EU:s långtidsbudget. Vi vill se till så att vi har en restriktiv budget, att vi förbättrar kontrollen av EU:s medel och att de används korrekt. Vi kan självfallet inte acceptera att de gemensamma medlen används på felaktigt sätt eller att det pågår fusk.

Jag noterade att Stefan Attefall kommenterade att det pågår fusk även i de olika medlemsländerna. Det är ju sant. Jag noterade också att kd:s representant försökte ta exemplet med bidragsfusk i Sverige. Jag vet att detta är något slags mantra som man försöker köra med, att bidragsfusk är det stora problemet i det här landet. Vi vet att skattefusk inte bara är dubbelt så stort eller tre eller fyra gånger så stort – det är tio gånger värre än det vi kallar för bidragsfusk! Det är där man måste ta i med hårdhandskarna. Det är synd att man gång på gång slänger ur sig detta om att bidragsfusk är det stora problemet med vår budget.

Allra sist vill jag kommentera detta att vi vill ha EU-parlamentet lokaliserat enbart till Bryssel. Det vill vi av miljöskäl, säkerhetsskäl och av ekonomiska skäl.

Som sagt var: Jag yrkar bifall till utskottets förslag i utlåtandet.

Anf. 8 ULF HOLM (mp) replik:

Fru talman! Jag vill tacka Monica Green. Det var till stora delar ett bra anförande, men det var några saker jag saknade.

När man pratar om att EU ska bli bättre på klimatfrågorna är det också viktigt att fråga hur EU använder sina pengar i dag. Är de klimatbra? Sedan kan man alltid ha en diskussion om det är så i Sveriges riksdag, men eftersom både Monica Green och jag är i opposition nu kan vi lämna den frågan och i stället gå över till EU-frågan. Är EU:s budget klimatsäkrad? Svaret är nej.

Hur kan det då komma sig att Socialdemokraterna inte vill gå med på ett sådant krav om att vi ska tillsätta en arbetsgrupp både i Sverige och på EU-nivå som ska ta en genomgång av EU:s budget för att klimatsäkra den, så att pengarna inte ska gå till saker som direkt förstör klimatet? Det är den viktigaste frågan. Jag är lite besviken på att Socialdemokraterna inte vågar ta steget att gå med på detta för att få en trovärdighet i sin argumentering.

Sedan säger Monica Green – och det gjorde förvisso Stefan Attefall också – att det är viktigt med forskning på EU-nivå och att det kan finnas ett mervärde där. Det är väldigt lätt att hålla med om detta, men samtidigt måste man veta att när det gäller EU:s forskningspolitik inom till exempel energiområdet går de mesta pengarna till kärnkraftsforskning via Euratomavtalet. De går inte till forskning om förnybara energikällor, vilket jag som Miljöpartist skulle vilja hoppas på. Det är inte där man satsar på framtiden, utan pengarna går till det gamla, till kärnkraften. Det är beklagansvärt, och jag hoppas att Monica Green kan intyga att det som Socialdemokraterna vill ha är forskning om förnybara energikällor och noll kronor till kärnkraft.

Anf. 9 MONICA GREEN (s) replik:

Fru talman! Som jag sade i mitt anförande är en av de viktigaste anledningarna att vara med i EU just miljöfrågorna. Numera samarbetar vi och ser till så att vi ställer krav på varandra som medlemsländer eftersom utsläppen, emissionerna, inte känner några nationsgränser. Därför måste vi hjälpas åt.

På den tiden vi diskuterade för och emot var jag väldigt förvånad över att sådana som miljöpartister ställde sig negativa till just detta projekt med EU, som faktiskt kan förbättra miljön. Numera är visserligen Miljöpartiets språkrör Maria Wetterstrand positiv till EU, och det välkomnar jag.

Jag tycker att det är bra att man nu börjar få en större klarsynthet när det gäller vad vi kan göra med EU och att man faktiskt flyttar fram positionerna både när det gäller forskning om förnybara energikällor och när det gäller att se till att vi ställer hårdare krav på varandra. Vi ser till att vi hjälps åt. Vi ser till att de fattigaste medlemsländerna faktiskt kan gå ifrån sin gamla typ av industri och gå in i en ny industri som inte har de utsläpp som man har haft tidigare. Det handlar också om att man går in i

en mer miljöanpassad jordbruksproduktion. Många av de gamla medlemsländerna har tyvärr använt en annan typ av jordbruksproduktion.

Det ser jag som det stora positiva med EU. Vi flyttar fram positionerna när det gäller miljöfrågorna. Det är också därför som vi hela tiden kan ställa krav. Jag har inget emot att man föreslår vissa saker, som Ulf Holm gör. Men vi ska inte slå in öppna dörrar och bara ställa sådana krav som andra inte kan gå med på, utan vi flyttar fram positionerna steg för steg.

Anf. 10 ULF HOLM (mp) replik:

Fru talman! Monica Green avslutar med att säga att vi inte ska föra fram förslag eller idéer som andra inte kan gå med på.

Såvitt jag vet har regeringen aldrig föreslagit detta inför de 26 andra medlemsländerna. Såvitt jag vet har inget annat parti än Miljöpartiet fört fram detta i Sveriges riksdag. Vi gör det nu och har gjort det under ett halvårs tid. Hittills har inget annat parti näppat på det.

Då är frågan: Vill verkligen Monica Green, Socialdemokraterna och resten av kammaren att EU ska vara en förkämpe för miljön? Nej, jag tror inte det. Det är bara ett vackert ord för att man ska försöka framhäva att EU är en miljöorganisation. EU är ingen miljöorganisation.

Sanningen är tvärtom att EU satsar mer pengar på forskning och utveckling av kärnkraft än på förnybara energikällor. EU satsar, via sin jordbruksbudget, mer pengar på ett storskaligt kemikaliejordbruk än på ett ekologiskt jordbruk. Sanningen är att EU inom struktur- och regionalfonderna satsar mer pengar på byggande av motorvägar, flygplatser och hamnar än vad man gör på till exempel järnvägar.

Det är den sanning som finns om EU:s budget. Det är därför kravet finns. Ska EU ha någon trovärdighet när EU går ut och säger inför resten av världens länder att vi måste sänka koldioxidutsläppen med 30 procent måste EU också göra någonting själv. Man kan inte bara sätta upp fina målsättningar. Det krävs mer från EU än att bara sätta upp en målsättning.

Socialdemokraterna ska väl inte nöja sig med detta, utan man ska också se vad vi faktiskt kan göra för att förändra EU:s budget så att den inte förstör miljön.

Miljöpartiet är berett att göra detta med ett mycket konkret förslag som skulle göra EU bättre. Frågan är varför inte andra partier är med på det förslaget.

Anf. 11 MONICA GREEN (s) replik:

Fru talman! Jag välkomnar Miljöpartiet till det aktiva EU-engagemanget. Jag tycker att det är roligt att Miljöpartiet nu vill förändra EU till ett bättre EU i stället för att bara ställa sig utanför och säga: nej, nej. Man är nu beredd att vara med i processen, precis som vi hela tiden har sagt.

Vi vill att EU ska bli än bättre på miljöpolitiken. Vi vill satsa mer på järnvägssatsningar, och vi vill få ned koldioxidutsläppen. Vi vill ha ett modernare EU som satsar på forskning och utveckling. Vi vill se till att vi satsar på klimatsmarta lösningar och att vi hittar möjligheter till en modern syn på industriproduktion där vi inte släpper ut emissioner. Där flyttar vi också fram positionerna när det gäller Reach och kemikalieproduktionen. Och det handlar om att vi faktiskt använder EU som ett sådant

redskap för att få en bättre miljöpolitik. Sedan kan vi också kräva det av andra länder runt om på jorden.

Prot. 2007/08:93
10 april

Anf. 12 PEDER WACHTMEISTER (m):

Fru talman! Jag vill börja med att yrka bifall till förslaget i finansutskottets utlåtande och påminna om att det faktiskt är budgetarbetet efter 2013 som vi talar om. Det kan vara bra att veta i det här sammanhanget.

I det läget kan man roa sig med att titta i det förslag till ett Lissabonfördrag som finns på bordet hos de flesta i det här huset.

Om Lissabonfördraget införs blir det långtgående ändringar av unionens finanser och budget, särskilt vad gäller de institutionella förbindelserna och beslutsförfarandena. Samtidigt fastställs en bestämd rangordning mellan de grundläggande rättsakterna om unionens finanser och budget, vilket bidrar till det nödvändiga förtydligandet av systemets beslutsfattande.

I samband med att det nya fördraget träder i kraft kommer budgetprocessen att förändras. Uppdelningen i de så kallade obligatoriska och icke obligatoriska utgifterna avskaffas. I dag kallas jordbruksutgifter för obligatoriska och övriga för icke obligatoriska.

I Lissabonfördraget stadfästs principen att den fleråriga budgetramen ska vara rättsligt bindande, vilket Europaparlamentet upprepade gånger har efterlyst. Detta sker då genom införandet av en särskilt rättslig grund för antagandet av förordningen som innehåller denna ram.

Samtidigt som man avskaffar de obligatoriska utgifterna slår man fast att det finns tillräckliga medel för att fullfölja åtaganden gentemot tredje part, i detta fall till exempel lantbruket.

För medlemsstaterna var denna rättsliga bindande formalisering den nödvändiga kompensationen för att distinktionen mellan obligatoriska och icke obligatoriska utgifter skulle avskaffas, eftersom flera medlemsstater ansåg att Europaparlamentets utökade budgetbefogenhet i fråga om hela unionens utgifter måste styras av en strikt budgetdisciplin.

Unionen ska se till att den har nödvändiga medel för att nå sina mål och genomföra sin politik. Utan att inverka på andra inkomster ska budgeten finansieras med egna medel.

Det finansiella ramverket ska genom regler antas enhälligt av rådet med Europaparlamentets godkännande i stället för genom institutionella överenskommelser. Den fleråriga budgetramen syftar till att säkerställa en regelbunden utveckling av unionens utgifter.

Det finansiella ramverket ska vara på fem år med intention att det ska sammanfalla med mandatperioderna – i Europaparlamentet, är kanske bäst att tillägga.

Andra läsningen av budgeten avskaffas och ersätts av en ny förlikningsprocess, men hur den processen ska se ut och vilka som ska delta i denna står ännu inte klart.

Europaparlamentet och rådet ska besluta om årsbudgeten på lika villkor. Detta innebär att budgeten inte kan antas utan att Europaparlamentet godkänner den. Skulle rådet och Europaparlamentet inte vara överens efter förlikning kan Europaparlamentet anta ändringsförslag till kommissionens förslag om över hälften av Europaparlamentets ledamöter och tre femtedelar av närvarande parlamentsledamöter röstar för det.

*Översyn av
EU:s budget*

Kommissionens roll kommer att stärkas genom att den får möjlighet att komma med ändringsförslag till den egna budgeten hela tiden, ända fram tills man nått en förlikning. Detta innebär alltså att kommissionen uttalat får axla rollen som medlare tills man hittar den bästa lösningen.

Min tolkning av detta förslag är att våra parlamentariker både här och i Europaparlamentet får större möjlighet att påverka budgeten än i dagsläget. Framför allt blir det inga uppgörelser mellan Frankrike och Tyskland på ett hotellrum i Bryssel i framtiden.

Anf. 13 BJÖRN VON SYDOW (s):

Fru talman! Den 4 mars i år hade utbildningsutskottet en utfrågning, ett seminarium, om det europeiska forskningsområdet med kommissionären Janez Potočnik. Den ägde rum här i riksdagen, och jag var inbjuden att vara kommentator i debatten.

Jag hade varit i Bryssel veckan innan och forskat i frågan: Hur kom det sig att EU inte kunde bidra med pengar till de stora investeringarna i, som det hette förr, tung vetenskaplig utrustning? Man ägnade sig huvudsakligen åt att försöka få fram någonting som kallades för gemensamma program, som jag för övrigt egentligen inte hade några invändningar emot. De låg väldigt nära den svenska inriktningen.

Då svarade kommissionären Potočnik att vid den stora budgetförhandlingen 2005 hade det tyvärr blivit så att toppledarna – och det var väl då närmast i de här slutna hotellrummen – hade reducerat kommissionens möjligheter att inom det vetenskapliga ramprogrammet göra stora investeringar.

Man hade dragit ned det med antingen 60 procent eller 30 procent, hur man nu ser det. Det innebar att kommissionen inte kan lämna EU-bidrag till stora etableringar.

Jag tycker att jag fick klart för mig att här var det något som hade skett utan genomtänkt strategi. Jag vet inte hur den svenska regeringen agerade här. Det är enhällighetsbeslut, men uppenbarligen hade man kommit att acceptera det.

Vad talar vi om för typ? Vi talar bland annat om den stora investering som kanske skulle kunna äga rum i Lund, den så kallade ESS som kostar ungefär 11–12 miljarder kronor. Sverige arbetar för att försöka få hem den investeringen. Då erbjuder man ett bottenbidrag, och det är inte lite pengar. Det är 30 procent ungefär som den nuvarande regeringen har gett som en förhandlingsmöjlighet.

Men det är klart, för ett land som Sverige som inte är ett stort land är det väldigt belopp. Man kan möjligen tänka sig att de riktigt stora länderna har tyckt att om man inte har EU-pengar med i sammanhanget innebär det att det bara är de riktigt stora länderna som kan ha sådana stora investeringar. Tyskland har till exempel gjort två starka investeringar och beslutat om det. Jag tror att de betalar 50–60 procent i botten.

Min slutsats är att om det är något som borde passa Sverige är det att just den här delen, den som reducerades olyckligtvis vid toppmötet, försöker vi väcka till liv igen och återinföra. Jag hoppas att kommissionen – det verkade så på kommissionären – kommer att lägga fram ett förslag om detta. Sverige skulle kunna stödja möjligheten för kommissionen att ge substantiella bidrag när det gäller europeiska investeringar.

Jag tog med mig ett dokument som heter *European Road Map for Research Infrastructures. Report*, 2006. Det är första gången som man i Europa har lyckats att i en sidoverksamhet till EU ena sig om en prioriteringslista på trettioåttio stora investeringar, och det är inte bara stora investeringar av typ Cern. Det är även sådana saker som decentraliserad datakraft. Det finns humanistiska och samhällsvetenskapliga stora projekt, bland annat om hur man ska använda registerdata i folkhälsan.

Min mening är att här har vi en prioritering som passar Sverige. Jag är väldigt positiv till vad finansutskottet har skrivit på s. 25 om det här. Det är precis vad som skulle kunna vara en viktig ståndpunkt i budgetförhandlingarna. Jag vill tacka utskottet för att det finns med. Jag tycker att det är viktigt. Jag tycker att det ska drivas i trojkaarbetet. Det gäller att skapa medengagerade andra länder som tycker detsamma. Man kanske kan börja med länder av Sverigetyp med hög vetenskaplig nivå men inte stora nog för att ta sådana stora grundplattor på egen hand. Men kanske kan man få även Frankrike nu i trojkan att se på samma sätt.

Jag tycker att ordförandeskapet ger oss fina möjligheter att i budgetförhandlingen driva detta som en svensk ståndpunkt men också som ordförandeskap. Jag har en känsla av att den här omfattningen av pengar är precis vad man kan använda sig av i ett ordförandeskap för att ge en profil åt ett ordförandeskap, lagom litet, lagom stort.

Det är därför som jag har velat hålla det här anförandet. Jag har lärt mig de här sakerna i min egenskap av ordförande i Vetenskapsrådet. Jag har också sett och anser att i det svenska forskningspolitiska systemet spelar investeringar i utrustning, eller infrastruktur som det numera heter, i verkligheten en utomordentligt stor roll. Vi behöver inte ha stora centraliserade beslutssystem. Vi kan göra det genom investeringar. Då kommer forskningssystemet att dras till de stora investeringarna, och då får man på det sättet indirekt en inriktning på vad som är viktigt.

Vårt eget svenska prioriteringssystem för den här typen av investeringar är taktat nu med Esfrirapporten. Jag tycker att här har vi, och genom utskottets förnäma skrivning, en mycket bra politik som vi bör driva trojkavis, nationellt och ordförandeskapsvis framåt.

Låt mig också få säga att jag var mycket glad när utskottets ordförande refererade till Riksdagskommittén att det här är ett sätt för ett modernt utskottsarbete. Jag är väldigt glad för det. Nästa steg är att finansutskottet och fru ordförande i EU-nämnden använder sig av denna policy i kontakterna under något halvår eller ett år framåt med motsvarande finansutskottet, med motsvarande EU-nämnden och just lanserar den här inriktningen som riksdagen nu kommer att anta.

Fru talman! På detta sätt har jag bett att få framföra min tillfredsställelse över finansutskottets skrivning.

Anf. 14 ULF HOLM (mp) replik:

Fru talman! Jag vill tacka Björn von Sydow för det initierade inlägget om forskning. Visst är det så att forskning har stor betydelse. Är det på något område där man kan se ett bra ställe där man ska samarbeta om framtida möjligheter är det ju forskning. Men det som diskuterats mest de senaste åren är väl ändå hur mycket EU ska få styra forskningen. Vi har en svensk tradition av att forskningen är väldigt fri, medan vi har ett

EU-system som inneburit att det är väldigt konkreta projekt som det bestäms om att man ska forska i.

Det har varit en diskussion om hur styrande det får vara. Jag vet ärligt talat, fru talman, inte hur långt den diskussionen har kommit. Men jag vet så pass mycket att det är ganska många forskare som är rätt irriterade över denna styrning och inte minst den pappersexercis som behövs för att ta del av till exempel sjunde ramprogrammet på EU-nivå. Det tror jag man ska lyfta upp i denna diskussion.

Jag tycker också att det är bra att Björn von Sydow lyfter upp det svenska ordförandeskapet. Han för naturligtvis fram sin åsikt, men då kan man också fråga om inte frågan om att klimatsäkra EU:s budget är en sådan fråga som vi borde föra fram. Jag hoppas att Björn von Sydow har en liknande åsikt som Miljöpartiet om att detta är något som vi borde lyfta fram.

Slutligen, fru talman, kan man ha olika åsikter om just ESS-anläggningen i Lund där till exempel Naturskyddsföreningen både i Lund och Skåne är motståndare till byggandet av denna forskningsanläggning på grund av att det sker på Sveriges bästa åkerjord. Men det bryr sig kanske inte Björn von Sydow om i detta sammanhang.

Anf. 15 BJÖRN VON SYDOW (s) replik:

Fru talman! Det är faktiskt intressant att notera att en del nu i det ramprogram som gäller är det europeiska forskningsrådet. Det är ett forskningsråd som är utbrutet ur det vanliga systemet och som arbetar på samma sätt som våra forskningsråd, nämligen med ansökningar nedifrån. Jag tror att det är frigjort tillräckligt mycket från det som har varit överbyråkrati och styrning.

Kommissionären Potočnik hade för övrigt en inställning som gick ut på att det gällde att ha bredare program och mindre byråkrati. Om hans generaldirektorat kommer att lyckas vet man väl inte, men jag tyckte inte att det fanns något att erinra mot hans sätt att förstå forskningsprocesserna.

Han lyfte också fram styrningselement. Då var det just att man borde prioritera energi- och klimatforskning. Jag vågar inte gå in på frågan hur EU:s budget ska hanteras. Det får mina ärade kolleger hantera. Men den materiella innebörden i även grundläggande forskning är man beredd att ge en inriktning mot energi och klimat.

Låt mig sedan få säga att ESS verkligen inte är det enda. Vi har andra stora satsningar i hela Europa, även möjligheter i Sverige.

Kärnan är ju att för att det ska vara möjligt att göra dessa investeringar behöver de medelstora och medelsmå länderna ta del av EU:s finanser. Här finns ett exempel på där kompetensen är blandad, och ska förbli blandad, men där just mervärdet ligger i bidrag från EU:s budget.

Anf. 16 ULF HOLM (mp) replik:

Fru talman! I den sista frågan håller jag helt med Björn von Sydow. Det måste ges ökade möjligheter för små och medelstora länder att ta del av EU:s forskningspengar och att bygga upp verksamhet. Där är vi alltså helt överens. Det har varit en snedfördelning. De stora länderna har, precis som inom andra politikområden, tagit åt sig – för mycket kan vi

som företrädare för ett litet land givetvis tycka. Det är bra att man ser över detta.

Jag är också nöjd med Björn von Sydows svar om forskningen, styrningen och så vidare – att det kanske håller på att lättas upp. Också det skulle minska EU:s byråkrati och pappersexercis och därmed också eventuella oegentligheter när det gäller EU:s forskningspengar, något som också har varit ett bekymmer. Där har vi nog liknande åsikter.

När det sedan gäller ESS-anläggningen i Lund, som Björn von Sydow lyfter fram som ett jättebra exempel, bör man kanske också titta på klimatfrågorna och energifrågorna eftersom anläggningen kommer att dra väldigt mycket energi. Dessutom läggs den på en av Sveriges bästa åkerjordar. Det har varit en stark invändning till exempel från Naturskyddsföreningen i Skåne, i Lund, om att man kanske borde hitta en annan placering.

Däremot har jag som miljöpartist aldrig lagt mig i forskningen i sig. Den kan nog vara både bra och mindre bra; det lägger jag mig alltså inte i. Men just placeringen är det viktiga här. Dessutom, och där tror jag att Björn von Sydow delar min åsikt, är finansieringen ännu inte klar. Sverige har ställt upp med pengar, och beträffande EU har man fått förhandsbesked. Men det fattas fortfarande 8 miljarder, tror jag, så det räcker inte.

Anf. 17 BJÖRN VON SYDOW (s) replik:

Fru talman! Jag ska kanske inte lägga mig i hanteringen av lokaliseringen, placeringen. Men jag konstaterar att det vore värdefullt om anläggningen kom till Sverige – ja, till och med till södra Sverige, skulle jag vilja säga.

Min argumentation här syftar till att för kammaren redovisa vilka stora möjligheter och vilken betydelse som, vågar jag säga, ett återförande av dessa budgetmedel skulle kunna innebära för hela Europa; det skulle faktiskt passa det svenska samhället och dess forskningssystem kolossalt väl.

Anf. 18 ANNA KINBERG BATRA (m):

Fru talman! Ärade ledamöter, särskilt de ärade ledamöterna i finansutskottet! I dag presenterar riksdagens EU-upplysning en undersökning om svenska folkets efterfrågan på information om EU. Den visar bland annat att svenskarnas intresse för EU ökar. Det är nu fler än på mycket länge som vill veta mer.

Den sakfråga som man mest efterlyser mer information om är den om hur EU-pengarna används. Det förstår jag, och det tar jag på allvar. Jag vet att vi här i kammaren gör det. Det är därför vi är här i dag och det är därför som riksdagen är engagerad på både bredden och djupet i den här processen.

EU-nämnden och finansutskottet har, som sagts, haft en gemensam utfrågning i det här ämnet. Nämnden och fyra utskott har yttrat sig, och nu har finansutskottet i sin vishet sammanfattat det utlåtande som vi i dag här debatterar.

Alla skattebetalare har rätt att få veta vart pengarna tar vägen. Konsigare borde det inte vara vare sig det handlar om EU-nivån eller det handlar om den kommunala, landstingskommunala eller statliga nivån.

Alla människor har rätt att ställa krav på att vi folkvalda bryr oss om vart pengarna tar vägen och att vi gör vad vi kan för att pengarna används på rätt sätt. Den principen är lika viktig här.

Därför trycker vi i EU-nämndens yttrande på att EU-budgeten måste bli mer överskådlig, tydlig och begriplig. Det låter självklart, men alla vet vi att det ännu inte riktigt är så enkelt.

Den här principen har genomsyrat riksdagens arbete med budgetöversynen. Det är jag stolt över. Snart kommer regeringens yttrande till kommissionen. Åtminstone någon vecka till kan faktiskt vem som helst skicka in sina tips och förslag. Många har redan tagit vara på den möjligheten. Det är en nästan unikt bred och öppen process.

Jag är särskilt stolt över att processen har resulterat i det breda stöd som vi har i denna kammare. Över blockgränser är vi överens om de viktigaste prioriteringarna – sedan kan vi hålla på och tjafsa inom ramarna om hur vi ska göra till vardags eller så.

Jag är väldigt glad över att fem partier står bakom majoritetsförslaget. Läser man v- och mp-reservationerna med ganska öppna ögon och ganska välvilligt – som jag numera gör, särskilt när det gäller Miljöpartiets reservationer – ser man att vi är överens om det mesta, i alla fall sett till huvuddragen. Ulf Holm sade att det är ”ganska bra”.

Svenska prioriteringar i sak har vi berört, så jag ska inte upprepa dem. I alla fall ska jag inte alltför länge uppehålla mig vid detta. Självklart är det viktigt att hålla i plånboken även på Europainivå och att vi gör genomgripande förändringar – i alla fall driver på för sådana – inom jordbruks- och sammanhållningspolitiken. Jag tror att få svenska medborgare och ingen enda ledamot i denna kammare vill införa beskattning på Europainivå.

Inför budgetöversynen när beslut fattades om att det skulle bli en sådan här översyn var det viktigt dels att den blev genomgripande, dels att vända på varje sten och kanske mer än så. Det gläder mig att finansutskottet har beslutat om det och att kammaren snart gör det.

EU måste kunna åta sig nya utmaningar. Men då måste man komma ihåg två saker: Först gäller det, som redan nämnts, att ett viktigt politikområde inte behöver kosta mer. Det har flera berört. Till Björn von Sydow kan jag bara säga: Forskning är för all del inte gratis. Men den är ett område som tillhör de nya utmaningarna, särskilt om Europa ska stå starkt i konkurrensen i världen.

Liksom klimatfrågan är detta ett typiskt område som EU måste kunna prioritera mer. Men i till exempel miljö- och klimatfrågorna kan det faktiskt gå att minska kostnaderna – till och med kan man råka få ökade intäkter. Framför allt är det ofta lagstiftning som är medlet. Allt som är bra behöver inte bli dyrt.

I dag, kan det konstateras, går *mindre än* 1 procent av medlemsstaternas bni till EU-budgeten. Ni minns väl att vi hade en omfattande debatt om enprocentsmålet inför den här budgetprocessen. Vad har hänt sedan dess? Ja, EU har numera 27 medlemmar med nya möjliga bidragsmottagare och nya önskelistor. Ändå lyckas vi prioritera och samtidigt hålla i plånboken. Det inger ändå lite hopp.

Prioritering innebär ibland också att välja bort. Jag vill då särskilt helt kort nämna regionalpolitiken. I dag är sju av tio medlemsstater fattigare än den fattigaste staten i unionen var för 20 år sedan. Tanken med stödet

var att hjälpa dem som har det allra svårast, till exempel att få människor och länder på fötter efter krig.

I dag vet vi alla att stödpengar går till relativt välmående länder och regioner, inte bara på kontinenten utan även här hemma. Det måste vi kunna ta en ordentlig diskussion om. Det gläder mig att det är så tydliga skrivningar om detta även i finansutskottets utlåtande.

Stöd ska inte användas till att få återbäring på medlemsavgiften, utan stöd ska användas till att hjälpa de människor och länder som har det *allra* svårast. Då måste vi titta mer exempelvis på Serbien än exempelvis på Spanien.

Jag är alltså glad över det breda stödet här i Sveriges riksdag. Vi politiker får ta till oss signalen att människor vill ha ännu bättre information. Insynen i budgeten och förvaltningen och också pedagogiken där behöver förstås bli bättre.

Avslutningsvis vill jag säga att jag tror att riksdagens engagemang och även det faktum att flera andra nationella parlament har liknande processer är *en* nyckel till en större förståelse utanför både Bryssel och Stockholm. Vi träffar ju folk till vardags, och EU-budgeten berör folk till vardags. Detta är inget som bara berör eliten eller experterna; då skulle det bli mycket dyrare och mycket sämre.

EU är en del av vår vardag. Det är också EU-pengarna – vad man än tycker om storleken. De pengarna ska vi vara rädda om. Jag är glad över att vi är så pass eniga om det.

Anf. 19 ULF HOLM (mp) replik:

Fru talman! Ja, jag kan en gång till säga att jag tycker att det är ett ganska bra utlåtande. Där finns det många bra formuleringar som, som jag sade i mitt inledande anförande, är ganska allsvenska och som jag tror att de flesta svenska medborgare kan ställa upp på dem – det gäller också här i riksdagen.

Frågan är om partierna också kommer att driva de här frågorna vidare. Där har jag blivit lite orolig. Till exempel gäller det då frågan om EU-parlamentets säte. Majoriteten skriver väldigt klart och tydligt: Utskottet anser även att EU-parlamentet enbart ska vara lokaliserat till Bryssel.

Det är ju helt emot vad regeringen har sagt hittills. Frågan är om Moderaterna står bakom detta, om partiordföranden vet om det och om han kommer att driva frågan. Jag skulle vara väldigt glad om statsministern, tillika partiordförande i Moderaterna, faktiskt började driva denna fråga på allvar, för hittills har regeringen inte velat ta i frågan.

Frågan är i dag: Finns det flera formuleringar här som enbart utskottsmajoriteten har knåpat ihop och som inte har någon vidare förankring? Jag hoppas att majoriteten har stöd hos sina respektive partier för att denna politik nu ska börja drivas mer aktivt. Jag skulle bli väldigt glad om så var fallet, men jag är inte övertygad om det.

En av de viktigare frågor som saknas här är hur man ska klimatsäkra EU:s budget. Jag har tagit upp den med flera andra partier i replikskiftena här, men jag har inte fått några ordentliga svar. Jag ställer samma fråga till Anna Kinberg Batra: Är Anna Kinberg Batra beredd att jobba för att man ska klimatsäkra EU:s budget som en del i budgetöversynen och som

en del i de kommande årliga budgetprocesserna, så att man kan göra två saker på en gång?

Anf. 20 ANNA KINBERG BATRA (m) replik:

Fru talman! Det kortaste svaret på de här frågorna är: Jodå, men inte exakt i den form som Ulf Holm vill ha just här och just i dag.

Vad gäller parlamentsflytt framgår det tydligt i den moderata rapport som jag var med och skrev, och som Ulf Holm redan har berömt en gång i den här kammaren, att vi tycker att det är dumt, dyrt och dåligt att flytten mellan de två städerna innebär så väldiga merkostnader, miljöproblem med mera. Det är ingen hemlighet alls utan officiell moderat politik, som även partiledaren tillika statsministern har instämt i.

Sedan handlar det om när och i vilken form man lyckas genomföra sina beslut. Ingen skulle vara gladare än jag om det svenska Moderata samlingspartiet hade egen majoritet både här och i ministerrådet. Varför inte kontrollera hela ministerrådet? Då skulle vi nämligen kunna genomföra det här. Nu måste vi välja våra strider inom de ramar vi har, till exempel 27 länder och dessutom ett kort svenskt ordförandeskap. Då är det allra viktigast att få en global uppgörelse om klimatet, att spara pengar, att se till att EU kan skapa jobb och att bekämpa den internationella terrorismen. Det utesluter inte att vi vill fortsätta att driva effektiviteten även i flyttfrågan.

Även vad gäller klimatet delar jag en hel del av Ulf Holms intentioner. Det har vid flera tillfällen i den här debatten varit uppe att EU:s jordbrukspolitik inte alltid gynnar de mest miljövänliga formerna, till exempel när det handlar om både marken och djuren. Det måste i mycket mer i jordbrukspolitiken. Det är också ett ämne för hälsokontrollen av jordbrukspolitiken. Detta vill vi fortsätta driva genom vårt aktiva arbete i kärnan i EU. Det kommer vi att jobba vidare med. Närmast i morgon är Ulf Holm välkommen att ställa upp bland majoriteten när vi har EU-nämnd om jordbruksfrågor. Välkommen då!

Anf. 21 ULF HOLM (mp) replik:

Fru talman! Anna Kinberg Batra säger att vi måste välja våra strider. Problemet med den här regeringen är att den inte tar en enda strid med EU. Ta till exempel när Lissabonfördraget skulle förhandlas. Den svenska strategin var att vi skulle röra så lite som möjligt och inte lyfta upp några nya frågor. Regeringen ville inte ens lyfta miljö- och klimatfrågan för att få tydligare skrivningar i Lissabonfördraget. Det är sanningen.

Det är därför jag undrar: Kommer skrivningarna som moderater, folkpartister, centerpartister och kristdemokrater har skrivit under, och även socialdemokrater i majoritet, att få någon återverkning i den politik som förs, inte bara här i riksdagen utan framför allt tillsammans med de andra 26 länderna? Där får jag inga klara besked, utan där heter det nu att vi måste välja våra strider. Jag vill att ni i alla fall ska ta någon strid på EU-nivå. Ni måste välja ut en eller flera konkreta frågor att driva. Jag saknar engagemang och vilja hos er att göra detta.

Det räcker inte att stå i denna talarstol och tala om ett smalare men vassare EU när ni sedan går till EU:s ministerrådsmöten och godkänner

ett Lissabonfördrag som gör EU fetare och bredare. Det går inte. Det måste överensstämman med vad man driver.

I frågan om att klimatsäkra EU:s budget säger ni i majoriteten ingenting. Ni är inte beredda att lyfta fram de här frågorna. Och ni vill framför allt inte ta upp frågan om EU-parlamentets säte, även om ni tydligen har skrivit in det i ert valmanifest inför EU-parlamentsvalet. Det räcker inte och kommer inte att innebära att ni får egen majoritet, utan det kommer att innebära att oppositionen och Miljöpartiet kommer att vinna EU-parlamentsvalet. Det är jag helt övertygad om. Vi vill ha mindre makt på EU-nivå och helst också ett svenskt utträde ur EU, men först och främst en svensk folkomröstning om Lissabonfördraget. Det är ett minimum.

Anf. 22 ANNA KINBERG BATRA (m) replik:

Fru talman! Det var tråkigt att höra de två sista små inspelen. Jag antar att Ulf Holm tillhör de sex av tio medborgare som vill ha ännu mer information om vad vi faktiskt gör i EU-frågor, och det kan jag ge lite grann även här och nu.

Vad gäller fördraget är vi ganska överens om det i den här kammaren, bland annat av det skälet att det tydligt definierar vad EU ska göra och inte. En sådan katalog fanns inte förr. Och EU blir effektivare i bekämpningen av internationell brottslighet. Det tycker jag är viktigt och det tycker de flesta svenska väljare är viktigt. Det är en typisk strid som vi gärna tar och som vi använder EU till.

Tar vi några strider om klimatfrågan? Det är en närmast fäinig fråga, och det vet egentligen Ulf Holm.

Det är inte någon stor grej att det har skrivits dit några enstaka ord i fördraget om att klimatfrågan är viktig. Jag kan hålla med om att det är närmast kosmetiskt.

Men vad använder vi då medlemskapet till? Jo, bland annat till att driva på alla de andra länderna och genom EU driva på de andra världsdelarna för att vi tillsammans ska bekämpa hotet mot klimatet. Och vad handlar det om? Jo, om att ta strid för att människor på jorden ska kunna överleva genom att politiken samsas om att minska utsläppen och rädda klimatet. Om det inte är att ta en strid i en viktig EU-fråga, vad är det då?

Vi väljer att jobba tillsammans med andra länder, att driva på där vi kan nå framgångar och att använda EU även mot andra världsdelar. Ulf Holm väljer att stå här och prata om ett sätt att skriva budgettexter. Vi väljer att jobba tillsammans politiskt, och Miljöpartiet är naturligtvis fortsatt välkommet att hjälpa oss i den kampen.

Anf. 23 PER ÅSLING (c):

Fru talman! EU-samarbetet ger oss som liten nation en starkare röst i ett allt viktigare Europa. Med den rösten kan vi förändra politiken som förs i Europa på ett sätt som vi aldrig hade kunnat göra ensamma. Vi får möjligheter att påverka och förbättra den globala säkerheten, främja utvecklingen i tredje världen, öka välbefindandet och konkurrenskraften i Europa och finna lösningar på gemensamma problem som hotar vår levnadsmiljö. Men vi måste prioritera och satsa unionens pengar där de gör mest nytta och där EU är den bästa arenan.

Prot. 2007/08:93
10 april

Översyn av
EU:s budget

Centerpartiets grundinställning är att EU måste bli smalare men vassare. EU måste prioritera de viktiga politikområdena och samtidigt bli vassare inom dessa, så att vi kan göra verklig skillnad i folkets liv.

Med detta sagt blir den budgetöversyn som vi nu är inne i extra viktig. EU ser över sin långtidsbudget, och vi ska från Sveriges sida klargöra våra ståndpunkter i ett antal frågor.

Det är viktigt att regionalpolitiken och jordbrukspolitiken reformeras. I dag orsakar jordbrukspolitiken stora onödiga kostnader för skattebetalare, konsumenter och producenter både inom och utanför unionen.

Det är dessutom viktigt att den europeiska politiska nivån ger oss ett mervärde. Europasamarbetet måste tillföra något som medlemsländerna inte hade kunnat göra på egen hand. Om det inte finns ett mervärde ska principen om subsidiaritet gälla. Beslut ska fattas och finansiering ske på lägsta möjliga nivå. Det är samma tanke som Centerpartiet driver i den svenska politiken, att makten ska ligga så nära medborgarna som möjligt.

Budgeten måste också kännetecknas av restriktivitet och större möjlighet till kontroll av hur medlen används. Ett större mått av sunt förnuft skulle förbättra unionens anseende bland medborgarna. Den återkommande flytten av hela Europaparlamentet fram och tillbaka mellan Strasbourg och Bryssel är väl det tydligaste exemplet på europeisk irrationalitet.

För att få ett vassare Europa måste vi också styra om stora resurser till forskning och utveckling, till miljö- och klimatpolitik och till satsningar på ökad konkurrenskraft. Sådana investeringar bidrar till att Europa står starkare i framtiden. Genom strategiska investeringar i kunskap kan vi möta de globala strukturförändringarna. Genom smarta överenskommelser och investeringar i ett hållbart samhälle kan vi också ta del av framtiden och lämna över jorden till våra barn och barnbarn med ett rent samvete.

Vinsterna av Europasamarbetet är i dag i grund och botten fred och säkerhet inom Europas gränser. Samarbetet för också med sig ekonomiska och sociala vinster. Europa står starkare i den internationella konkurrensen kring arbetskraft, produktion och investeringar om vi använder resurserna på rätt sätt.

Fru talman! Låt mig avslutningsvis uttrycka att det är en bred politisk uppbackning bakom finansutskottets utlåtande, vilket är mycket bra. Med detta sagt vill jag yrka bifall till förslaget i utlåtandet.

Bankfrågor m.m.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 11 §.)

7 § Bankfrågor m.m.

Föredrogs
finansutskottets betänkande 2007/08:FiU18
Bankfrågor m.m.

Anf. 24 EGON FRID (v):

Fru talman! Frågor som rör överskuldsättning, snabbkrediter och livsvillkor för överskuldssatta behandlades i civilutskottets betänkande

CU10 den 2 april. Vänsterpartiets yrkanden i motion C208, *Livsvillkoren för överskuldssatta*, som berör saneringslån, sociala lån, kreditprövning, kreditupplysning och inkassobolagens verksamhet behandlas i dagens betänkande som heter *Bankfrågor m.m.* Det jag ska prata om är ”med mera” i betänkandet.

Jag vill inledningsvis, fru talman, framföra att jag naturligtvis står bakom alla Vänsterpartiets reservationer. Men jag yrkar bifall till reservationerna 2 och 3 som jag kommer att beröra lite närmare.

Vänsterpartiets utgångspunkt när vi diskuterar dessa frågor är att alla vill göra rätt för sig. Det är även namnet på en rapport som Kronofogdemyndigheten har lagt fram som gäller överskuldssattas situation i samhället. Principen för det jag tar upp i mitt inlägg är balansen mellan gäldenär och fordringsägare. Vi anser att fordringsägarna generellt har en alldeles för stark ställning i relation till gäldenären. För att alla ska kunna göra rätt för sig krävs att vi får en bättre balans och att samhället ger förutsättningar för att alla ska kunna göra rätt för sig. Då är förslagen om saneringslån och sociala lån centrala.

I Finland kan Garantistiftelsen ställa borgen åt en överskuldssatt privatperson för att hon eller han ska få ett banklån och kunna betala av sina gamla skulder. Syftet är att låntagaren ska få ekonomin i balans och få ett slut på skuldcirkeln. Möjligheterna för en överskuldssatt person att på egen hand skaffa sig ett lån till bra villkor för att sanera sin ekonomi är begränsade. Genom att personer med hyresskulder ges en möjlighet att teckna så kallade saneringslån kan antalet vräkningar helt säkert minska. Överskuldssatta människor skulle få möjlighet att leva ett värdigare liv med allt vad det innebär i form av minskat psykiskt lidande och minskad social utslagning och hemlöshet.

Vårt förslag är att Kronofogdemyndigheten får i uppdrag att hantera saneringslånsverksamheten. I vår budgetmotion lägger vi fram förslag på ökat anslag till Kronofogdemyndigheten för att finansiera denna verksamhet.

För att förebygga överskuldssättning och för att främja ett hushålls förmåga att klara sin ekonomi har Finland, Holland, Irland och England infört så kallade sociala lån. Ett socialt lån kan beviljas en person som på grund av små inkomster och tillgångar inte annars kan få en kredit till rimliga villkor. I Finland är den vanligaste orsaken till att en person ansöker om ett socialt lån att få ekonomin under kontroll genom att betala av gamla skulder. Av krediterna beviljas ca 65 procent för skötsel av skulder och 35 procent för bland annat inköp av hushållsmaskiner och betalning av hyresskulder.

Vänsterpartiets förslag är att Kronofogdemyndigheten även får i uppdrag att administrera en verksamhet med sociala lån.

Av Finansinspektionens allmänna råd framgår att en så kallad förenklad kreditprövning kan ske om kreditbeloppet är högst 50 procent av gällande prisbasbelopp, drygt 40 000 kronor. Eftersom även mindre krediter, som till exempel sms-lån, kan leda till överskuldssättning anser Vänsterpartiet att gränsen för när förenklad kreditprövning får tillämpas bör sänkas. Det är inte rimligt att kreditinstitut ska göra sig vinning genom att bevilja krediter med oskäligen villkor utan att ta ansvar för att låntagarna har ekonomiska förutsättningar att göra rätt för sig.

Prot. 2007/08:93

10 april

Bankfrågor m.m.

En uppgift om en skuld som är obetald eller inte har betalats i tid kan leda till en så kallad betalningsanmärkning hos Upplysningscentralen, UC, och kan finnas kvar i registret i tre år. Avgörande för om betalningsanmärkningen finns kvar är bland annat om och när skulden betalats och om Kronofogdemyndigheten har hunnit fatta beslut i ärendet eller inte. Den som drabbas av en betalningsanmärkning kan inte teckna hyreskontrakt, skaffa telefonabonnemang eller handla något på avbetalning under tre års tid. Det spelar ingen roll att skulden har reglerats.

Det är inte ovanligt att en person hamnar i UC:s register på grund av för sent inbetald räkning. Vidare är det inte ovanligt att människor får betalningsanmärkningar på felaktiga grunder och att de har små eller inga möjligheter att rätta den felaktiga uppgiften.

Lagstiftningen behöver ändras så att betalningsanmärkningar för privatpersoner kvarstår i ett år i stället för tre år och att betalningsanmärkningar som registreras felaktigt blir lättare att radera ur UC:s register.

Datainspektionen utövar tillsyn över inkassoverksamheten som ska bedrivas enligt god inkassosed. Detta innebär bland annat att gäldenären inte får vållas onödig skada eller olägenhet eller utsättas för otillbörlig påtryckning eller annan otillbörlig inkassoåtgärd.

Trots detta har inkassobolagen en alltmer aggressiv indrivningsmetod. Tiden för gäldenären att betala av sin skuld har förkortats, indrivningsförsöken pågår under längre tid då fordringar säljs vidare från bolag till bolag och även små belopp krävs in. Fordringsägare väcker skulder till liv på otillbörligt sätt för att få möjlighet att fortsätta driva in skulderna. Fordringar säljs och köps, och inkassobolagen handlar i eget intresse för att tjäna pengar på gäldenärerna genom sina inkassoavgifter. En från början liten skuld kan således under inkassobolagens indrivningsförsök växa sig orimligt stor. Det måste till en översyn med syfte att strama upp inkassobolagens verksamhet.

Fru talman! Skatteverket och Kronofogdemyndigheten har lagt fram konkreta förslag på hur de överskuldssattas situation kan förbättras. Konsumentombudsmannen och Konsumentverket har föreslagit snabbåtgärder för att förbättra snabbkrediterna. Dessa förslag stöder Vänsterpartiet. De förändringar som konsumentombudsman Gunnar Larsson har föreslagit är översyn och förändring i konsumentkreditlagen som berör kreditprövning, marknadsföring och att det ska finnas skriftliga avtal.

Jag vill avslutningsvis framföra att det är kreditgivarnas och bankernas ansvar att underlätta för medborgarna att organisera sin ekonomi. Då är kraven i Vänsterpartiets reservation 1 om rätten till banktjänster och grundläggande betalsservice i hela landet oerhört viktiga.

Anf. 25 CHRISTINA ZEDEL (s):

Fru talman! Vi socialdemokrater har inte några reservationer i detta ärende. Vi har dock lämnat ett särskilt yttrande som jag snart ska återkomma till.

Det har väckts ett antal motioner som tar upp mycket angelägna frågor. Jag vill kommentera några av dem.

När det gäller banktillgängligheten anser vi att alla människor ska ha tillgång till bankers grundläggande tjänster, som rätten till ett eget konto. Det finns en lag om insättningsgaranti som fastställer att bankerna är skyldiga att ta emot insättningar av alla. Det finns undantag om det finns

misstanke om penningtvätt eller om kunden tidigare har varit ohederlig mot banken och så vidare.

Prot. 2007/08:93
10 april

Länsstyrelserna ska ju få i uppdrag att bevaka utvecklingen av tillgången till grundläggande betaltjänster. Det är bra.

Vi socialdemokrater vill understryka att vi anser att det är oacceptabelt att vissa grupper av människor inte har rätt till ett eget bankkonto. Ofta är det redan socialt utsatta personer som drabbas, vilket leder till att situationen för dem förvärras.

Vi kommer att följa utvecklingen för att se att tillgängligheten inte försämras. Länsstyrelserna kommer att få en viktig roll att spela. Vi ska noggrant följa deras arbete med denna fråga.

Fru talman! Det andra område som jag vill kommentera är lagstiftningen för långivare och kreditinstitut.

I vårt samhälle finns det i dag stora grupper som inte uppfyller de krav som ställs från banker och andra vanliga kreditinstitut för att man ska få ett lån. Därför finns det en stor marknad för långivare som erbjuder lån utan säkerhet och till skyhöga räntor. För många människor är dessa långivare den enda möjligheten att låna pengar, och många hamnar i skuldfällor som är näst intill omöjliga att ta sig ur.

Vi kan dagligen ta del av larmrapporter om att denna marknad breder ut sig och att olika former av reklam lockar allt fler att ta dessa lån. Många av våra ungdomar lockas av de snabba sms-lånen. Det är en utveckling som inte får fortsätta.

På Justitiedepartementet pågår nu en beredning av konsumentkreditlagen där man bland annat ska se över sms-lånen, och vi utgår ifrån att regeringen skyndsamt tar sig an denna fråga.

Vi har inte råd med att en stor grupp människor riskerar att fastna i skuldfällor, vilket förutom personliga tragedier också kan innebära stora kostnader för samhället som på ett eller annat sätt måste hjälpa dessa skuldsatta människor.

Fru talman! Till sist vill jag lyfta fram vårt särskilda yttrande.

Regeringen tillsatte våren 2007 en utredning som bland annat fick i uppdrag att se över situationen för så kallade evighetsgäldenärer, det vill säga människor som är överskuldsatta. Vi socialdemokrater tycker att det är bra att en utredning är tillsatt men anser att uppdraget till utredaren är alltför snävt avgränsat och att risken är att frågor av stor betydelse för dem som är överskuldsatta därför kommer att förbli olösta.

Vi föreslog ett tilläggsdirektiv till utredningen i utskottet men fick inte gehör för det hos majoriteten. Därför lämnar vi ett särskilt yttrande där vi pekar på de problem som finns.

Fru talman! Då vi inte fick utskottets gehör vänder jag mig från talarstolen direkt till utredaren med förhoppningen att denne i sin vishet är mer lyhörd än utskottet.

Vi kan se att inkassobolagen de senaste åren tillämpar en allt aggressivare indrivningsmetod, vilket bland annat har uppmärksamats av Konsumentverket. Det finns också ett samband mellan överskuldsättning och inkassokostnader. En från början liten skuld kan växa sig mycket stor genom att påminnelse- och förseningsavgifter läggs på varandra under inkassoprocessens gång.

Vi anser att det viktiga sambandet mellan överskultsättning och inkassoregelverket borde ha uppmärksammats i direktiven till utredningen. Ändrade regler för inkassoverksamhet kan medverka till att förbättra situationen för de människor som redan har hamnat i skuldfällor och förebygga att överskultsättningen ökar.

Utredaren borde därför ha fått i uppdrag att se över hur inkassobolagen tillämpar det gällande regelverket och föreslå förändringar som kan hjälpa till att minska överskultsättningen.

En fråga som borde ha analyserats i detta sammanhang är om uttag av förseningsavgifter ska medges så snart skulden har förfallit eller om en tidsfrist på till exempel en vecka efter förfallodagen bör införas.

En annan angelägen fråga är om både försenings- och påminnelseavgift ska få debiteras för samma skuld och om inkassobolagen tillämpar det gällande regelverket korrekt i sin indrivningsverksamhet.

Fru talman! Som jag tidigare sade hoppas jag att utredaren tar del av våra synpunkter. Vi kommer naturligtvis att ingående ta del av utredningen och följa situationen för de överskultsatta i samhället.

(Applåder)

I detta anförande instämde Egon Frid (v).

Anf. 26 LARS ELINDERSON (m):

Fru talman! Jag vill börja med att yrka bifall till förslagen i finansutskottets betänkande nr 18.

Jag ska kommentera en del av de synpunkter som dels har framförts i debatten, dels finns i reservationerna.

Betänkandet avser ett 20-tal motionsyrkanden som rör bank-, kreditupplysnings- och inkassofrågor som har väckts under den allmänna motionsperioden. Utskottet avstyrker alla yrkanden, huvudsakligen med hänvisning till pågående beredning eller utredningar inom de områden som yrkanden berör.

Det innebär inte att majoriteten inte delar motionärernas uppfattning att det är viktiga frågor. Efter att ha lyssnat med personer som är insatta i den beredning som pågår och de utredningar som görs framför allt när det gäller överskultsattas situation tror jag att jag kan säga att många av de synpunkter och yrkanden som framförs i motionerna sannolikt kommer att tillgodoses i de förslag som så småningom läggs på riksdagens bord. Det gäller inte minst de så kallade evighetsgäldenärerna.

Regeringen tillsatte, som sades tidigare, i april 2007 en utredningsman med uppdrag att bland annat se över situationen för de överskultsatta. Det är en omfattande utredning som ska komma med förslag på en helt ny insolvenslagstiftning som i sig är mycket mer omfattande än enbart frågan om de överskultsatta personernas situation. Det är frågor som rör företagsrekonstruktioner, ackord, skuldavskrivning etcetera som alternativ till konkurs.

Utredaren kommer att lämna ett delbetänkande redan i sommar. Sannolikt kommer frågan om de överskultsatta personernas situation att kvarstå efter det delbetänkandet.

Jag vill kort kommentera Upplysningscentralens verksamhet. I alla andra sammanhang som rör finansmarknaden ställs alltid kravet på genomsynlighet och transparens, det vill säga att alla parter i en finansiell

transaktion ska ha så mycket information som möjligt om motparten. När det gäller kreditgivaren, det vill säga banken, kan det översättas som att kreditgivaren så långt det är möjligt ska veta vilken betalningsförmåga kredittagaren har.

Det finns en brist på balans i debatten kring just Upplysningscentralens och inkassoföretagens verksamhet som jag tycker att man borde fundera över. Är ambitionen att kreditgivarna, det vill säga bankerna, ska ha så mycket information som möjligt om kredittagarnas möjligheter att betala tillbaka sina lån, då måste det också finnas möjlighet att samla in information om kredittagarnas, låntagarnas, beteende i tidigare situationer men också till exempel när det gäller att betala sina räkningar annars bryter detta synsätt helt och hållet mot alla andra krav som vi ställer när vi talar om transparens inom den finansiella sektorn.

Däremot kan man naturligtvis diskutera frågor om hur länge som denna information ska finnas kvar och hur långt ned i belopp den ska gå och en del andra frågor. Men man får inte tappa fokus på det viktiga. Upplysningscentralens verksamhet syftar till att ge kreditgivare och kredittagare information om betalningsförmåga.

På samma sätt kan man också se inkassoföretagens verksamhet. Om man drastiskt förändrar möjligheterna att driva in förfallna och ej betalda krediter kommer detta med säkerhet också att påverka kreditgivarnas vilja att lämna krediter. Det finns en balans mellan kreditgivningen och möjligheten att driva in krediter, vilket jag också är övertygad om att denna utredningsman kommer att titta speciellt på. Kan man inte driva in de krediter som förfaller innebär det också att tillgången till krediter kommer att minska för personer med tveksam eller sämre betalningsförmåga. Jag vet att utredningsmannen tittar speciellt på detta.

Frågan om kreditprövning och kreditupplysning har aktualiserats i tre olika motioner, och de bereds alla inom Justitiedepartementet. Jag vill också påpeka att dessa frågor har beretts sedan 2001, och jag är övertygad om att den fortsatta beredningen, precis som finansutskottet säger i sitt betänkande, kommer att slutföras utan dröjsmål. Det gäller inte minst frågan om lagrade betalningsanmärkningar hos Upplysningscentralen. I det sammanhanget kan jag nämna att regeringen redan har aktualiserat frågan om lagring av felaktiga betalningsanmärkningar.

Fru talman! Avslutningsvis vill jag också notera att motionen om statens deläggande av OMX och Stockholmsbörsen lösts genom marknadens försorg, det vill säga genom försäljningen av samtliga aktier till Nasdaq OMX Group.

Anf. 27 EGON FRID (v) replik:

Fru talman! Jag kan börja med frågan om transparens i fråga om Upplysningscentralen. Jag förstår syftet med Lars Elindersons argumentation där. Men denna transparens borde i allra högsta grad vara ömsesidig så att en gäldenär ska ha möjligheter att bli behandlad på ett tillbörligt sätt av Upplysningscentralen. Klara felaktigheter måste rättas till, och osakliga skäl till att någon finns med hos Upplysningscentralen ska tas bort för att en betalningsanmärkning inte ska kunna användas mot en konsument som vill få en kredit. Den här transparensen måste, som sagt var, vara ömsesidig.

Lars Elinderson talar också om balansen mellan kreditgivare, alltså fordringsägare, och gäldenärer, alltså låntagare. Alla vi som företräder de överskultsatta i fråga om deras livsvillkor och situation hävdar med bestämmdhet, utifrån den analys som vi gör av verkligheten, att denna obalans är så stor till fordringsägarnas fördel. Här står Lars Elinderson och försvarar kreditgivarens rätt att säkra sin trygghet och talar ytterligare för denna obalans. Det är något som vi ständigt lever med när vi försöker diskutera denna fråga även i civilutskottet. Utredningsmannen Jan Ertsborn är ledamot för Folkpartiet i civilutskottet, och det är bra att jag kan diskutera detta med Lars Elinderson här nu i stället.

Jag undrar om Lars Elinderson inte ser att denna obalans är till gäldenärens nackdel och att vi behöver en starkare lagstiftning som skyddar gäldenären.

Anf. 28 LARS ELINDERSON (m) replik:

Fru talman! Jag insåg naturligtvis att mina synpunkter när det gäller balansen i detta sammanhang skulle kunna tolkas på det sätt som gjordes här. Därför inledde jag med att säga att jag är övertygad om att många av de frågeställningar som väcks i motionen också kommer att tillgodoses i den interna beredning som sker på Justitiedepartementet, och när det gäller överskultsatta i Jan Ertsborns utredning. Jag vet att de brottas med dessa frågor. Och jag tror att det finns en ganska spridd uppfattning om att det inte råder en fullständig balans i dag utan att reglerna måste ses över.

Men ibland låter det i debatten som att man skulle vilja minska transparensen på så sätt att man skulle göra det lättare också för personer som systematiskt missköter sina betalningar. Då hamnar man i en situation då kreditgivarna i stället blir mer tveksamma till att ge krediter till personer som behöver sådana. Den frågan kräver att man inte bara ser på detta med det ena ögat utan med båda.

Men jag delar den uppfattning som framförs här om att det finns regler, inte minst när det gäller kvardröjande betalningsanmärkningar, som bör ses över, och jag är övertygad om att så också kommer att ske.

Anf. 29 EGON FRID (v) replik:

Fru talman! Det är en myt att det skulle saknas krediter och villiga kreditgivare. Det är snarare ett problem att vi har ett överskott på kreditgivare som dessutom är beredda att använda oskäligena metoder för att låna ut pengar för att binda upp folk vid dyra krediter.

Det finns också en myt om att det är skumma och oseriösa människor och människor som har dålig koll på sin ekonomi som vill utnyttja UC för att få krediter. Den här myten är en av de värsta som vi har att hantera. Detta är vanliga människor. Det är oftast företagsamma människor som kanske har haft eget företag, som har hamnat på obestånd och som har fått hela sin privata situation raserad på grund av en personlig konkurs eller en företagskonkurs. Vi måste skapa förutsättningar för att människor ska få möjlighet att göra rätt för sig eftersom vi vet att alla människor i grunden vill göra rätt för sig. Samhället har ett ansvar att stötta människor att få komma tillbaka.

Sedan handlar det om snabbspår i fråga om förändringar. Vi vet regeringen har gjort enormt snabba förändringar med dåligt underbyggda

beslut som gynnar andra starka ekonomiska intressen i samhället. Varför är regeringen inte beredd att göra relativt snabba förändringar som är utredda på ett grundligt sätt? Vi har Skatteverkets förslag på hur överskuldssattas situation kan lindras. Vi har Konsumentverkets och Konsumentombudsmannen Gunnar Larssons förslag på en relativt snabb reglering av konsumentkreditlagen som på ett bättre sätt ska skapa en seriös marknad för krediter och också en bättre trygghet för låntagare och människor som konsumerar med lånade medel. Varför kan regeringen inte se att man kan göra dessa relativt snabba och positiva förändringar?

Anf. 30 LARS ELINDERSON (m) replik:

Fru talman! Jag delar uppfattningen att många människor oförskyllt på grund av olyckshändelser eller andra omständigheter hamnar i en skuldfälla. Men jag delar inte uppfattningen att det är den vanligaste anledningen till att människor hamnar på Upplysningscentralens listor.

Jag har i min yrkesutövning haft anledning att återkommande och löpande följa dessa listor, och jag vet att det finns en del andra som också förekommer på dessa listor. Jag menar att man måste ha hela bilden klar för sig.

Det finns relevanta skäl för Upplysningscentralen och inkassoföretagen att vara strikta i sin bedömning. Men det finns naturligtvis också skäl att ha regler för människor som oförskyllt har hamnat i en betalningssituation eller i än högre grad felaktigt har hamnat på Upplysningscentralens listor. Man måste återigen öppna båda ögonen för att se problematiken.

En av anledningarna till att många människor hamnar i skuldfällan är att de normala kreditinstitutet inte står öppna för dem på grund av att de har betalningsanmärkningar och liknande, dåliga *records*, tidigare erfarenheter och dålig förmåga eller vilja att betala sina skulder. Då hamnar man hos mindre seriösa kreditgivare.

Jag menar att om man tummar för mycket på de normala regler och krav vi har när det gäller kreditprovning öppnar man också dörrar för oseriösa kreditgivare.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 11 §.)

*Kostnader för
personlig assistans*

8 § Kostnader för personlig assistans

Föredrogs
socialutskottets betänkande 2007/08:SoU13
Kostnader för personlig assistans (prop. 2007/08:61).

Anf. 31 KENNETH JOHANSSON (c):

Fru talman! Jag vill börja med att på ett enigt socialutskotts vägnar yrka bifall till förslaget i utskottsbetänkandet *Kostnader för personlig assistans*, SoU13.

Fru talman! Den 1 juli 2007 beslutade regeringen att ge tilläggsdirektiv till LSS-kommittén för att se över regelverket kring assistansersättningen. Bakgrunden var att det under senare år kommit allt fler varningar

för att assistansersättningen används till annat än kostnader för personlig assistans. I oktober 2007 överlämnade LSS-kommittén sitt delbetänkande *Skärpta regler för utbetalning, användning och återbetalning av assistansersättning*, SOU2007:73, till regeringen.

Efter sedvanlig remissbehandling lämnade regeringen sin proposition till riksdagen. Ett enigt socialutskott ställde sig bakom regeringens förslag till lag om ändring i lagen om assistansersättning. Förslaget innebär ett förtydligande om att assistansersättning ska utbetalas endast under förutsättning att den används för köp av personlig assistans av någon som anordnar sådan eller för att avlöna egna personliga assistenter. Vidare föreslås att en ersättningsberättigad som inte har använt hela assistansersättningen ska betala tillbaka den återstående delen till Försäkringskassan.

Syftet med lagändringarna är att bevara den mycket viktiga assistansreformens trovärdighet och legitimitet så att en ändamålsenlig användning av assistansersättningen säkerställs. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2008.

Fru talman! Socialutskottet konstaterar att assistansersättning beviljas enligt gällande lag för ett visst antal timmar per vecka, månad eller längre tid, dock längst sex månader. Det normala är att antalet timmar fastställs för en sexmånadersperiod. Efter den beslutade tidsperioden görs en slutavräkning, och i denna del föreslås ingen ändring.

Utskottet har dock erfårit att det finns farhågor bland assistansberättigade, och då framför allt bland dem som är arbetsgivare åt sina personliga assistenter. Det gäller främst frågan om möjligheten att spara assistansersättningen. Utskottet respekterar detta och ser att behovet av de aviserade informationsinsatserna är stort. Informationen kommer att ta upp regler för utbetalning, användning och återbetalning samt syfte och mål med assistansersättningen och vilka krav som ställs på arbetsgivare vid anställning av personliga assistenter.

Det är också viktigt att vara tydlig. Assistansersättningen ska ges för hjälpbehov som den enskilde har i den dagliga livsföringen, vilket är definierat som förutsägbara, kontinuerliga eller ofta återkommande aktiviteter av vardagligt slag. Assistansbehovet bör således rimligen inte variera så mycket över tiden. Men vissa variationer av assistansbehovet kan förekomma. Det vet vi. Därför har Försäkringskassan genom den sexmånadersperiod som redan finns möjlighet att omfördela ersättningen för att kunna användas till ändamål som har att göra med assistans.

Det finns även möjligheter i vissa lägen att ansöka om extra assistansstimmar hos kommunen enligt LSS. Den assistansberättigade kan även vid särskilda skäl ansöka om ett högre belopp än den fastställda timschablonen. Mot den här bakgrunden bör även egna arbetsgivare kunna klara sina omkostnader för sina personliga assistenter.

För att se att allt fungerar enligt planerna avser regeringen att följa upp förändringarna. Det tycker utskottet är bra och anser att detta bör ske snarast möjligt. Även utskottet kommer att noga följa utvecklingen och utgår ifrån att reformen kommer att innebära konkurrensneutralitet mellan olika assistansanordnare.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 11 §.)

Prot. 2007/08:93
10 april

*Kostnader för
personlig assistans*

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.55 på förslag av tredje vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då statsministerns frågestund skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

Statsministerns frågestund

9 § Statsministerns frågestund

Anf. 32 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Det är dags för statsministerns frågestund. Vi hälsar statsministern välkommen till riksdagen.

Statsministerns besök i Kina och mänskliga rättigheter

Anf. 33 MONA SAHLIN (s):

Herr talman! Just nu pågår två mycket spännande globala utvecklingar, tycker jag. En är det ökande folkliga och politiska engagemanget för mänskliga rättigheter i Kina och mot de övergrepp som just nu sker i Tibet. Samtidigt ökar också behovet av dialog mellan olika länder för att nå handelsavtal och för att nå klimatöverenskommelser. Då finns just nu både en unik möjlighet och ett förpliktande ansvar att utnyttja de här möjligheterna till dialog till att också lyfta upp frågorna om just mänskliga rättigheter.

Min fråga handlar om statsministerns mycket viktiga resa till Kina och om han kan redogöra för hur han kommer att ta upp övergreppen i Tibet och också om han tänker ta upp några av de namn som till exempel Amnesty har lämnat till regeringen till stöd för de aktivister som sitter fängslade just nu för sina åsikters skull.

Anf. 34 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! Låt mig först välkomna att Mona Sahlin nu lade till vikten av klimatförhandlingarna och dessutom inte avslutade med krav på att jag inte skulle resa, såsom det har framställts i medierna.

I sak har jag inget nytt besked att ge om att jag överväger att ta upp specifika namnfrågor inom ramen för den MR-dialog som jag förde med Hu Jintao när han var i Stockholm i juni förra året och som det kommer att vara naturligt att föra också vid det här tillfället, både när det gäller situationen för mänskliga rättigheter och användandet av dödsstraff och när det gäller situationen i Tibet, liksom det faktum att det här är ett land som inte uppfyller våra krav på hur en demokrati ska fungera, vilket vi är tydliga med i våra kontakter och våra möten.

Men jag vill gärna också understryka vikten av att i botten få diskutera klimatfrågan eftersom Kina har en hantering av klimatfrågan där man säger att andra bär huvudbördan för att lösa detta, trots att landet

Anf. 35 MONA SAHLIN (s):

Herr talman! Jag vet inte varför statsministern nämnde det här om att han inte skulle åka alls. Jag har aldrig varit inne på att statsministern inte ska åka. Det är väldigt viktigt att han gör det.

Det som *är* viktigt – det är bra att också påminna om bakgrunden till frågan – är att statsministern själv för en tid sedan sade att han aldrig av princip skulle ta upp enskilda fall och att det inte var en statsministers uppgift. Det är därav de här frågeställningarna kommer.

Mänskliga rättigheter handlar just om människor vars rättigheter är förtryckta i många länder, bland annat Kina. Jag har själv tyckt att det finns en koppling till miljödialogen, som är så väsentlig i samband med den här resan och vid många andra tillfällen. En av dessa aktivister, Hu Jia, är en av dem som har försökt starta miljörörelser i Kina. En viktig aspekt i hur vi ska lösa klimatproblemet är just att det blir ett folkligt engagemang i alla länder, så också i Kina.

Därför vill jag ändå fortsätta fråga helt konkret: Kommer statsministern att ta upp enskilda fall vid sina samtal med den kinesiska ledningen?

Anf. 36 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! Jag vill ändå understryka att jag såg Mona Sahlin, i TV 4 tror jag att det var, mycket tydligt uttala att om inte en av Mona Sahlin utformad lista med fyra namn överräcktes omedelbart och i varje läge då jag träffade en kinesisk ledare så var det lika bra att jag stannade hemma. Det var därför jag välkomnade den något mer hovsamma inställning som Mona Sahlin gav uttryck för här. Jag tycker att det är väsentligt att vi som tror på demokratin använder vår möjlighet till dialog till att faktiskt på plats och ställe föra den diskussionen.

Återigen: Jag kommer att ge utrymme för MR-dialogen. Jag tycker att man på plats och ställe ska bestämma exakt vad som är det mest riktiga att göra i respekt och omtanke om de människor det handlar om. Jag kommer definitivt att ha detta utrymme för MR-frågor vid sidan av de viktiga klimat- och miljöfrågorna, där jag faktiskt förväntar mig rätt stort motstånd, vill jag säga. Det kinesiska ledarskapet är väldigt vant vid att invända emot att de skulle ta på sig ett större ansvar, och det bekymrar mig när det gäller förutsättningarna för att få ett internationellt klimatavtal på plats.

Fackliga rättigheter i Kina

Anf. 37 ALICE ÅSTRÖM (v):

Herr talman! Min fråga till statsministern handlar också om den förestående Kinaresan.

Det har diskuterats mycket om att lyfta fram just mänskliga rättigheter, men något som sällan lyfts fram och diskuteras är de fackliga rättigheterna, rätten att fritt organisera sig och att kunna ha fria fackföreningsrörelser.

*Statsministerns
frågestund*

Min fråga till statsministern är: Kommer statsministern i de här diskussionerna också att lyfta fram fackliga rättigheter och rätten till att bilda fria, obundna fackföreningsrörelser?

Anf. 38 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! Det är ju märkligt att fackföreningar och andra former och sätt att organisera sig i kommunismens namn förbjuds av dem som påstår sig ha en bakgrund i att representera arbetets människor. Men det är väl så hyckleriet ser ut när den goda idén så att säga ska få fäste och genomföras på riktigt.

Det är min uppfattning att det ska vara en grund för en bred MR-dialog där det blir så att vi naturligtvis går igenom att vi tror på fri- och rättigheter av olika slag, både politiska och individuella fri- och rättigheter. Det är, som sagt, en fortsättning på en dialog som jag delvis redan inlett med Hu Jintao under hans Stockholmsbesök. Jag kommer i efterhand att redogöra för exakt vad som har hunnits med att diskuteras. Jag ska också med premiärminister Wen Jiabao föra en MR-dialog som ett särskilt avsnitt. Frågor av det här slaget kommer att komma upp.

Anf. 39 ALICE ÅSTRÖM (v):

Herr talman! Det är intressant att statsministern lyfter fram frågan om hyckleriet. Redan i dag finns det 400 svenska företag etablerade i Kina. Med statsministern reser bland annat 35 direktörer för att ytterligare utöka handeln och etableringarna i Kina. Importen från Kina ökade förra året med 21 procent.

Min följdfråga till statsminister blir: Vilken dialog för statsministern med de svenska direktörerna om deras delaktigheter vad gäller mänskliga rättigheter och arbetarnas rättigheter i Kina?

Nästa fråga blir: Vilka konsekvenser är statsministern beredd att ta om MR-dialogen, som är så viktig, och utvecklingen i Kina fortsätter i den negativa riktning som vi har sett? Är statsministern beredd att gå in och diskutera handelspolitiken och faktiskt begränsa de ökade kontakter och den ökade handelspolitik som vi har med Kina, eller är det så att MR-dialogen egentligen bara handlar om ord men aldrig om handling?

Anf. 40 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! Jag såg att Lars Ohly uttryckte att det värsta man kunde tänka sig numera i Vänsterpartiet var kapitalistisk kommunism. Frågan är vad ni så att säga mest vill bekämpa, om det är den förra eller den senare delen. Det är möjligen så att Kina har hittat en blandning som är världsunik.

Låt mig säga att det finns en ökad konsumentmakt världen över, ett ökat intresse. Ibland talar man om Kina som världens fabrik, där alltmer av det som finns runt om i världen produceras. Det är naturligt att Kina, både när det gäller synen på klimatfrågan och när det gäller övrig syn på hur man producerar, kommer att mötas alltmer av våra uppfattningar. Vår konsumentmakt kommer att göra sig hörd genom att vi får en diskussion om vilka förhållanden som har gällt under olika former av produktion och med vilken miljöpåverkan.

Det blir ju lätt så att vi berättar hur vi har det, och om ni inte gör precis som vi gör så får det vara. Den grunden för protektionism har jag hört väldigt mycket om.

Jag tror på frihandel. Jag tror att det är via att öppna upp marknader och öka handeln som vi kommer att se en mer positiv utveckling i Kina. Vad Vänsterpartiet har för syn på det är något oklart för mig.

Prot. 2007/08:93
10 april

*Statsministerns
frågestund*

Statsministerns besök i Kina och situationen i Tibet

Anf. 41 MARIA WETTERSTRAND (mp):

Herr talman! Jag fortsätter på samma spår om statsministerns resa till Kina.

Det har framkommit att statsministern har för avsikt att ta upp frågan om Tibet under sitt möte. Men det jag undrar är: Vad kommer statsministern att säga? Vilken aspekt av denna fråga kommer statsministern att ta upp?

Anser statsministern att det just nu pågår oacceptabla övergrepp mot den tibetanska befolkningen? Kommer statsministern att föra fram krav på en dialog mellan Dalai lama och Kina? Och vad anser statsministern och regeringen egentligen om Tibet och möjligheterna för Tibet att kunna bli en självstyrande region?

Anf. 42 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! Här har vi nästa stanna-hemma-general som inte framför budskapet direkt till mig. Även här får jag därför säga att jag tycker att det är bra att det framställs som att det finns ett värde i att jag åker till Kina och att det är bättre att ta dialogen och diskussionen på plats.

Min uppfattning är att Tibet är en del av Kina med berättigade krav på ökad autonomi och respekt för kulturell och språklig särart som inte givits utrymme och som är en del av förklaringen till den oro som nu finns. Vår såväl som Europeiska unionens signal är: Avstå från våldsanvändning och inled en dialog. Det kommer att vara mitt budskap.

Anf. 43 MARIA WETTERSTRAND (mp):

Herr talman! Det finns en orsak till att jag tidigare tagit upp frågan om statsministerns resa, nämligen att situationen i Tibet i dag är mycket allvarligare än på mycket länge och av det skälet kan det finnas anledning att göra en mycket tydligare markering än man vanligtvis gör. Att då resa till Kina ställer särskilda krav på vad man tar upp. I det läget tror jag att den bästa signalen hade varit att inte åka.

Jag skulle emellertid med anledning av statsministerns resa vilja ta upp ytterligare en sak. Statsministern har bestämt att han ska diskutera klimatet. Kina för ju ofta fram argumentet att för att de ska vara beredda att göra någonting åt klimatfrågan måste även vi som lever i de rika länderna vara beredda att ta vår del av ansvaret. Resonemanget utgår från tanken om per capita-utsläpp, alltså att ingen medborgare på planeten, inget land på planeten, ska ta sig rätten att släppa ut mer än världen tål.

Sverige släpper i dag ut tre gånger mer per person än Kina. Hur kommer statsministern att svara när den kinesiska ledningen tar upp detta argument?

Anf. 44 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! Den stund då vi verkligen har möjlighet att påverka miljö- och klimatfrågan, som vi vet är viktig för Maria Wetterstrand och hennes parti, är det klokaste kanske inte att ställa kravet att vi ska stanna hemma och inte resa. Jag har i alla fall lite svårt att få det att gå ihop.

Sverige står för 0,2 procent av utsläppen av växthusgaserna och Kina för strax över 20 procent. Då för Kina ett per capita-resonemang. Hur har de utformat det? Jo, att miljoner och åter miljoner fattiga människor bor på den kinesiska landsbygden och lever på mindre än 2 dollar om dagen. Lutandes mot det kan de hävda att de 200–300 miljoner människor som lever på västerländsk levnadsnivå, med stora utsläpp som följd, inte behöver mötas av några styrmedel.

I Sverige lägger vi CO₂-skatt, alltså det mest effektiva styrmedlet vi känner till, i form av nästan 1 000 kronor per ton. I Kina är siffran noll. Noll i förhållande till tusen – vad ger det för impulser? Jo, mer kolproduktion och utsläpp i Kina, mindre i Sverige. Mitt budskap kommer att vara: Vi har gjort massvis. Vi kommer att göra mer. Kina måste vara en del av lösningen för att klara klimathotet. Och jag kommer att vara på plats i Kina, Maria Wetterstrand, och säga detta.

(Applåder)

Kunskapen om EU

Anf. 45 ANNA KINBERG BATRA (m):

Herr talman! I dag presenterar riksdagens EU-upplysning en undersökning som visar att sex av tio medborgare i Sverige vill veta mer om EU. De vill veta hur EU styrs, vad vi svenskar gör för att påverka och hur pengarna används. Det är alldeles utmärkt tidsmässigt, för i dag debatterar Sveriges riksdag EU:s budgetöversyn. Vi kommer att rösta om den i eftermiddag.

Jag kan glädja statsministern med att ganska många av oss är överens, samtliga regeringspartier och Socialdemokraterna. Även stora delar av Miljöpartiets yttranden talar för att vi måste hålla hårt i plånboken, prioritera EU till att användas till rätt saker och därför reformera jordbruks- och regionalstödet med mera.

Snart ska regeringen även yttra sig till kommissionen, men när det är gjort undrar jag hur regeringen kommer att jobba vidare för att människor ska förstå vart pengarna tar vägen och hur vi bäst använder dem för att lösa gemensamma uppgifter på EU-nivå.

Anf. 46 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! När det Lissabonfördrag som ligger för ratificering i Sveriges riksdag slutgiltigt antogs vid midsommar förra året sade många att vi äntligen kunde lämna de ibland inåtblickande diskussionerna om institutioner som sällan upprör eller upphetsar någon medborgare utan mer blir till en inbördes diskussion, en diskussion inom systemet. Det tror jag öppnar för att vi ska kunna se att EU kan användas till att möta verkliga samhällsproblem såsom klimatförändringarna.

Budgeten går att använda till mer forskning och utveckling och mindre till jordbrukssubventioner. Där är Sverige pådrivande. Vi kan möta internationell gränsöverskridande brottslighet med bättre informat-

ionsutbyte länder emellan, alltså mycket av det som EU redan gör men där vi nu är på väg att få ännu starkare instrument för att kunna genomföra dessa åtgärder. Helt naturligt för vi den diskussionen också i Sverige.

Vi har val till Europaparlamentet nästa år. Vi har ett inkommande svenskt EU-ordförandeskap. Låt oss hoppas att 2009 blir ett Europaår då svenska medborgare med intresse kommer att lära sig mer och kommer att kunna följa arbetet och se att när vi gör rätt då kan vi verkligen påverka.

Förenklade regler för företagen

Anf. 47 ERIK A ERIKSSON (c):

Herr talman! Min fråga gäller hur statsministern arbetar för att uppnå målet om en 25-procentig minskning av regelbördan för företagen utifrån det program regeringen satt upp. Nu kanske statsministern tror att jag är lomhörd eftersom jag ställt frågan tidigare. Svaret då var att vi ska få löpande svar i kammaren, och det känns bra att vi nu får chansen till det.

Det fria företagande är viktigt för att vi ska få de nya arbetstillfällen som vi så ofta talar om i kammaren. Politiken har många bra svar, men här behövs ett antal åtgärder. Den förra s-regeringen klarade det inte. Det är en svår uppgift, och vi hoppas att den nuvarande regeringen klarar det bättre.

Statsministern gör resor. Han var nyligen i min hemkommun Arvika och tycks ha kommit helskinnad tillbaka, vilket är glädjande. En företagare i Arvika ringde mig och berättade att han vid vite måste uppge sitt sätt att producera energi på två olika sätt för SCB. Vi ska inte hota våra företagare. Det kan väl ändå inte vara rätt väg att gå? Jag skulle vilja be statsministern ge ett kort svar på hur han dagligdags arbetar med dessa frågor.

Anf. 48 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! Det kan möjligen vara så att jag kom hem helskinnad av det enkla skälet att jag inte åkte hela vägen till Arvika utan stannade i Brunskog. Jag vet inte om det hade någon påverkan.

Låt mig säga att vi inom kort kommer att lägga fram en skrivelse till riksdagen som redogör för regelförenklingsarbetet. Det handlar om det som gjorts och det som är avsett att göras. Det gäller alltså det som sker i Sverige, men det är viktigt att komma ihåg att regelförenklingsarbetet också pågår på EU-nivå.

Egentligen är utgångspunkten ganska enkel. Vi ska försöka minska regelkrånglet där det går. En del regler ogillas av företagare, men det återspeglar att vissa saker trots allt måste gälla. Det har emellertid väl ofta kommit att bli på ett sätt som krånglar till det hela och lägger en tyngre börda på småföretagarna. Ambitionen är det alltså inget fel på, och vi återkommer, som sagt, med en mer samlad redovisning till riksdagen.

Anf. 49 BARBRO WESTERHOLM (fp):

Herr talman! Jag får så gott som dagligen brev, mejl eller telefonsamtal från äldre som påtalar att deras pensioner inte höjs i takt med de ökade kostnader de har för glasögon, hörapparater och mycket annat.

I dagens DN skriver de fyra partiledarna att regeringen i höstens budgetproposition kommer att stimulera arbetslinjen ytterligare genom skattesänkningar. Däremot står det inget om en förbättring av pensionärernas ekonomiska situationen. Visserligen finns lite längre in i tidningen en liten notis där statsministern säger att det är dags för ett stöd till äldregrupper med små marginaler.

Min fråga lyder: Är den kommande föreslagna skattesänkningen så utformad att den också kommer pensionärer till del?

Anf. 50 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! Det tredje steget i jobbskatteavdraget som beskrivs i artikeln i Dagens Nyheter handlar om att bygga vidare på jobbskatteavdraget som ett förvärvsavdrag. Varför? Jo, för det är det mest effektiva jobbskapande instrument vi har. Det gör det lönsamt att gå från bidragsförsörjning och utanförskap till eget arbete. Det gör det lönsamt för låginkomsttagare att gå upp i arbetstid. Det stimulerar till att fler, som sagt, söker sig till och vill arbeta mer på den svenska arbetsmarknaden.

Jag noterar ibland, i en del insändare och annat, att det svenska pensionssystemet, hur det är utformat, beskrivs på ett felaktigt sätt. En del säger att de vill ha sina pengar, ja, men så utformades inte det svenska pensionssystemet. Pensionerna till dagens pensionärer betalas av dagens förvärvsarbetande generation, av dem som arbetar. Ju färre som arbetar desto sämre blir pensionerna. Därför är den bästa politiken för pensionärerna att ha en regering som ser till att folk i arbetsför ålder arbetar. Det är den nuvarande regeringen vald för att göra, och det vill vi göra i ännu större utsträckning, just för att kunna visa de äldre att vi faktiskt höjer deras pensioner. Vi återkommer med förslag särskilt riktade till äldregrupper.

Satsning på pensionärerna i höstens budget

Anf. 51 INGER DAVIDSON (kd):

Herr talman! Man kan tro att Barbro Westerholm och jag har pratat ihop oss, men det har vi inte gjort. Också jag vill lyfta frågan om pensionärerna i det här sammanhanget. Jag undrar om det inte är dags för dem nu efter alla de viktiga satsningar som vi har genomfört genom den här regeringen.

Det var rätt att börja i den änden att göra ett arbete med insatser för de allra mest utsatta och som behöver mest omsorg bland våra äldre. Det handlade om att sätta igång att bygga äldreboenden, ge mer anhörigstöd och så vidare. Men det nu är dags för den stora pensionärsgruppen.

Jag tror inte att det är så många som vet att medelinkomsten för en pensionär i dag är 12 800 kronor. Det finns 900 000 pensionärer som bara har 2 000 kronor mer än socialbidragsnormen att leva på varje månad. Så skulle varken statsministern eller jag vilja ha det på äldre dar.

Jag undrar därför: Går det att säga något konkret i dag om vad det kan tänkas komma för satsningar för pensionärerna i höstens budget?

Prot. 2007/08:93
10 april

*Statsministerns
frågestund*

Anf. 52 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! Jag kan inte vara mer konkret i dag än att säga att det har varit med i förhandlingarna. Inte minst har betydelsen av att förstärka för äldre framförts av Kristdemokraterna och Göran Hägglund. Vi har också sagt att vi ska se över hur det kan utformas.

Vi delar uppfattningen att det bland våra äldre finns de som har de absolut minsta marginalerna för att kunna stå på egna ben och klara en egen försörjning som vi har i Sverige. Det som gör gruppen svår att behandla enhetligt, om jag får uttrycka det så, är att sida vid sida med det är också pensionärerna några av de rikaste personer vi har. De har mest sparande och kontrollerar mest av förmögenheter i Sverige.

Det får inte skymma det faktum att vi har, precis som Inger Davidson också redogör för, stora grupper med mycket små marginaler och låg pension. Det är inte minst kvinnor som under livet har förvärvsarbetat i liten utsträckning som har den typen av situation. Vi återkommer i närtid.

Kinas ansvar i Afrika

Anf. 53 ALEKSANDER GABELIC (s):

Herr talman och statsministern! Dialogen med Kina är viktig. Det är en dialog som bör föras med tydlighet och utan undfallenhet.

Kina stärker sin roll i det internationella samarbetet. Det får konsekvenser för frågor som rör bland annat mänskliga rättigheter och miljö, och inte minst inom FN hanteras frågor om säkerhet.

I Afrika har Kina tävlat med västvärlden om inflytande och odlar nu målmedvetet sina ekonomiska, politiska och militära kontakter. Vi vet att Kina har en roll också i länder som plågas av långvariga politiska eller militära konflikter. Skrämmande exempel är Zimbabwe och Sudan.

Samtidigt har världens länder i FN förbundit sig att verka för principen skyldigheten att skydda. Man ska med andra ord förebygga, ingripa och återbygga där staters ledare inte kan eller vill ta ansvar för den egna befolkningens säkerhet.

Är det statsministerns avsikt att i sina samtal med det kinesiska ledarskapet ta upp frågan om Kinas ansvar i Afrika då det gäller mänskliga rättigheter, miljö och möjligheten att få Kinas aktiva stöd att stärka FN:s arbete för efterlevnaden av den viktiga FN-principen skyldigheten att skydda?

Anf. 54 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! Aleksander Gabelic är mycket kunnig i dessa frågor och vet att vi har en liten märklighet, om jag får uttrycka det så. Det lilla landets perspektiv har ofta varit att beklaga att stormakterna vill påverka för mycket.

Jag delar uppfattningen att vi här talar om en mycket stor makt som vi ofta vill ska engagera sig mer och kliva ur en position där man ofta hävdar att man inte vill ta ansvar i olika delar av världen där man inte minst är aktiv i avsikt styra över energiförsörjningen.

Detta var uppe under mina samtal med Hu Jintao förra sommaren. Det är kopplat till Sudan och flera konflikter som finns i Afrika. Det är angeläget för oss eftersom vi just nu till exempel har svensk personal på plats i Tchad. Vi hade också tidigare en mission som gällde Sudan.

Huruvida det kommer att vara tid för detta också denna gång är för tidigt att säga. Men jag delar uppfattningen att det är precis så dialogen förs med Kina. Känn ett större ansvar. Ni har en stor påverkansmöjlighet inte bara på ekonomi utan också på energi och därmed på säkerhetsfrågor i vår moderna värld.

Dialogen om Tibet och enskilda fall

Anf. 55 CARINA HÄGG (s):

Herr talman! Herr statsminister! Jag är i dessa dagar väldigt orolig. Är det några av de demonstranter som slogs ned i Tibet som jag mötte när jag var på resa i Tibet? Är det några av dem som vi har hört om som blivit döda som jag mötte och talade med när jag besökte Tibet? Är det några av de personer som jag mötte och träffade och som var oroliga för sin situation redan då som kommer att utsättas för tortyr och övergrepp?

Vi vet att i takt med att de ekonomiska framstegen har synts i Tibet har de gått hand i hand med ett ökat förtryck och en ökad kontroll av klostren. Under kulturrevolutionen revs 6 000 kloster ned, och sedan har problemen fortsatt för det tibetanska folket.

Jag har inte samma syn på möjligheten att ha en bra dialog, en kritisk och tydlig dialog, med kineserna både i Peking och uppe i Tibet som statsministern gett uttryck för. Jag tycker att statsministern varit både passiv och pessimistisk.

För mig är det viktigt när jag besöker Peking och när jag har besökt Tibet att vara tydlig, ta upp enskilda fall, beskriva situationen och ha en dialog. Det har varit positivt. Kan inte statsministern på samma sätt ta upp enskilda fall och situationer i Peking som vi andra gör när vi reser dit?

Anf. 56 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! Jag är alltid intresserad av att höra exempel på hur socialdemokrater och andra har rest till Kina på ett sätt som vi andra har anledning att lära av. Jag ska gärna ta exempel på det.

Jag har fört dialogen med Hu Jintao. Jag har inte heller uteslutit att det ska vara någon del som saknas vid det här tillfället. Jag förbehåller mig rätten att göra de slutgiltiga avvägningarna på plats.

Jag delar Carina Häggs syn att det både är lämpligt och helt möjligt i dag att föra den här typen av dialog med det kinesiska ledarskapet.

Jag nämnde också i ett tidigare svar här min syn på Tibet. Det är alldeles riktigt att man under kulturrevolutionen rev ned väldigt mycket. Men man har delvis byggt upp det.

Det är nu oroligt. Det finns berättigade krav på ökad autonomi och ökat utrymme för språklig och kulturell utveckling i Tibet som de med rätta tycker att det inte finns utrymme för.

Prot. 2007/08:93
10 april

Svenska kollektivavtal och Lissabonfördraget

*Statsministerns
frågestund*

Anf. 57 JOSEFIN BRINK (v):

Herr talman! Svenska fackförbunds rätt att kräva kollektivavtal och vidta stridsåtgärder för att få dem till stånd för gästande företag från andra EU-länder är väldigt oklar sedan Sverige förlorade det så kallade Vaxholmsmålet i EG-domstolen.

Efter ganska mycket om och men har regeringen i dag presenterat direktiven till den utredning som ska analysera konsekvenserna och ta fram förslag på eventuella åtgärder med anledning av domen. Det framgår av direktiven att utredaren har på sig fram till den 15 december att komma med sitt förslag.

Jag vill fråga statsministern om regeringen i konsekvens med detta kommer att skjuta upp den planerade omröstningen om godkännande av Lissabonfördraget som ska hållas här i riksdagen tills efter det att utredningen är klar så att vi har klara besked om vad som gäller innan vi fattar detta viktiga beslut.

Anf. 58 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! Det har vi inte för avsikt att göra. Vi tycker inte att frågorna hänger ihop på det viset. Vi känner oss säkra i att den svenska arbetsmarknadsmodellen i grunden ska kunna fortsatt vara verksam inom den europeiska union där vi är medlemmar. Vi har ett brett stöd för det i Sveriges riksdag, och vi framför det i olika sammanhang.

Syftet nu är att analysera konsekvenserna och dessutom när det görs ge utrymme för att det sker med arbetsmarknadens parter. Det har också säkerligen påverkat att det är komplicerad materia och att man därför behöver den här tiden fram till i december.

Den viktiga utgångspunkten är att vi försvarar det val vi en gång gjorde att inte använda långtgående lagstiftningsåtgärder utan mer tro på sociala partners ansvarstagande och därmed den kollektivavtalsmodell som vi har i Sverige.

Framtidens pensioner

Anf. 59 KATARINA BRÄNNSTRÖM (m):

Herr talman! Det blir mycket frågor om pensioner här i dag, men min fråga rör framtida pensioner.

Sveriges befolkning blir allt fler och allt friskare. Samtidigt vill allt fler sluta allt tidigare och många gånger före sin ålderspensionering. I dag är medelåldern knappt 62 år när man utträder från arbetsmarknaden.

I en snar framtid kommer andelen över 65 år i Sverige att fördubblas mot hur det var på 50-talet. Dessutom befinner sig närmare en fjärdedel av alla arbetsföra utanför arbetsmarknaden.

Resultatet blir att allt fler ska försörjas av allt färre allt längre. Detta innebär att framtida pensioner kommer att urholkas om inte svenska folket arbetar längre, pensionsåldern höjs eller både–och.

Försäkringskassan har uttryckt en oro för detta. Vi är rätt många som delar den oron. Ändå handlar debatten nu för tiden uteslutande om dagens pensioner.

Jag vill ställa en fråga till statsministern. Hur tänker regeringen agera för att långsiktigt trygga pensionerna?

Anf. 60 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! En av de viktiga åtgärder vi vidtog under 90-talet, när Sverige var i djup kris, var att Socialdemokraterna med mycket brett stöd av de borgerliga partierna genomförde en förändring i det svenska pensionssystemet. Så slutade man bygga upp stora skulder i pensionssystemet som sköts framför på kommande generationer. Kopplingen mellan tillväxt, hur många som arbetar och hur länge man själv väljer att arbeta skulle också få större inverkan på pensionsnivåerna.

Detta var mycket bra och klokt – så klokt att Norges vänsterregering nu tänker kopiera och införa detta system. Jag träffade precis Jens Stoltenberg i Riksgränsen.

Utgångspunkten är just att därmed har vi också byggt in ett sätt att möta de demografiska förskjutningarna. Vi har på två generationer gått från ett läge där vi jobbade nästan hela livet – många såg aldrig sin egen pensionsålder utan arbetade och dog – till ett läge i dag där vi kanske arbetar halva livet. Under resten av den andra halvan gör vi ofta anspråk på skattefinansierad välfärd.

Därför är svaret precis det som frågeställaren säger: Vi måste uppmuntra till mer av arbete högre upp i åren. Det måste finnas morötter för det i det inbyggda pensionssystemet. Därför ska vi också försvara det pensionssystem vi nu är på väg att växa in i.

Den svenska modellen

Anf. 61 ULF HOLM (mp):

Herr talman! Det finns en stor oro i dag på svensk arbetsmarknad med tanke på domarna i Laval-målet och Rüffert-målet. Det handlar om vilka konsekvenser domarna kommer att få på svensk arbetsmarknaden.

Jag är inte lika säker som statsministern på att det bara är de svenska lagarna som ska ändras. Jag hoppas att det är så. Men om det visar sig att det också är EU-direktiv som måste ändras – bör inte utredningen då titta på detta också? Frågan är också om inte statsministern borde agera på den europeiska arenan för att till exempel informera om hur den svenska modellen är uppbyggd?

Det är många som undrar om inte den svenska modellen funkar nu. Håller den på att raseras? Vad händer? Det måste man ge ganska snabba besked om. Jag delar tidigare frågeställarens synpunkt om att man hade varit glad om vi hade kunnat få en delrapport tidigare till exempel om hur *lex Britannia* fungerar och om den måste ändras eller inte.

Är inte statsministern beredd på att ge en delrapport så snabbt som möjligt så att vi vet vad som gäller för den svenska modellen?

Prot. 2007/08:93

10 april

*Statsministerns
frågestund*

Anf. 62 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! Jag lyssnade just till en forskare som är kunnig i vad som ibland kallas för den nordiska modellen. Han gjorde en poäng av att man får passa sig om man ska uttrycka någonting som modell, för då kan någon tro att det är något statiskt – någonting som man kan stoppa in i frysen och som alltid ser ut på samma sätt. Ingenting händer, tror man.

Men det framgångsrika är att vi har lärt oss att ha en modell som kan utvecklas, som kan möta nya tider och som tar in ambitioner om ökad rörlighet inom EU och gärna gentemot övriga delar av världen. Därför ska vi aldrig acceptera ett synsätt att vi har en definierad modell som aldrig får utsättas för någon form av utveckling.

Jag har sagt att vi inte kan se att detta skulle hota grunden för det vägval vi gjorde, det vill säga att vi har avtalsslutande parter som har mycket inflytande på den svenska arbetsmarknaden till skillnad från andra länders omfattande lagstiftningsarbete.

Det kan i marginalen finnas justeringar och påverkan till följd av domen, och det är det vi vill analysera. Jag tycker inte att det är något märkligt. Det är också viktigt att vi gör det brett i Sverige, så att många får ha synpunkter på processen.

De mänskliga rättigheterna i Kina

Anf. 63 KENNETH G FORSLUND (s):

Herr talman! Statsministern svarade för en liten stund sedan tydligt och engagerat och berättade hur han skulle ta upp miljöfrågorna vid sitt möte med den kinesiska ledningen.

Den 27 mars presenterade den borgerliga regeringens biståndsmister rapporterna över de mänskliga rättigheternas situation i en lång rad länder i världen. Den rapport som Utrikesdepartementet har avgett om situationen i Kina är 22 sidor lång och innehåller svidande kritik mot situationen för de mänskliga rättigheter i Kina.

Kan vi nu få höra statsministern ge ett lika tydligt och engagerat svar på frågan: Vad tänker statsministern ta upp för frågor när det gäller mänskliga rättigheter? Kommer statsministern att ta upp frågorna om enskilda personer?

Anf. 64 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! Jag har läst dessa 22 sidor. Jag har i olika sammanhang gett uttryck för en del av det som står där. Bland annat nämns diskussionen om hur omfattande dödsstraffsanvändningen är. Man talar om mellan 7 000 och upp till 10 000 utförda dödsstraff varje år. Det handlar om en kvarts miljon människor i omskolningsläger, som det heter, i

kommunismens namn. När man har tyckt eller tänkt fel blir man omskölad. Det handlar om utbredd och omfattande användning av tortyr – bara för att nämna några exempel. Det handlar också om bristande utrymme och respekt för minoriteter. Det är just detta som handlar mycket om Tibetsituationen.

Min avsikt är att ta upp just dessa förhållanden. Jag har redan gjort det i samtal med Hu Jintao och jag kommer att göra det även vid det här tillfället. Som jag har uttryckt håller jag också öppet för att ta upp enskilda fall.

Kinas brott mot mänskliga rättigheter

Anf. 65 KENT HÄRSTEDT (s):

Herr talman! Statsministern hade förra sommaren tillfälle vid den kinesiska presidenten Hu Jintaos besök att framföra kritik mot de övergrepp och brott mot mänskliga rättigheter som vi alla är vittnen till i Kina. Det gäller såväl i Tibet som mot oliktänkande i andra delar av Kina.

Jag är förespråkare för dialog med Kina. Men jag tycker att man ska vara mycket tydlig i kritiken mot brotten. Vi har under de senaste dagarna sett olika personers exempel på hur de formulerar den kritiken. I går var det Kevin Rudd som gjorde det på universitetet i Peking på ett mycket tydligt sätt. Gordon Brown gav i går kväll besked om att han inte ämnar närvara vid invigningen i Peking. Man kan göra det på lite olika sätt.

Efter mötet i somras har dock statsministern svarat ganska undvikande på frågor om vad han sade till presidenten. Statsministern har sagt att han beskrev hur vi ser på mänskliga rättigheter i Sverige. Men det är faktiskt inte samma sak som att framföra kritik. Kommer vi den här gången att få tydligt formulerad kritik och även besked efter mötet om vad statsministern har sagt vid sitt besök i Kina?

Anf. 66 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! Jag får återigen sända min vädjan till de socialdemokrater som nu ställer så många frågor om det här: Om ni kan nämna några egna ledare som har varit i Kina som ni tycker kan stå som exempel för hur jag ska bete mig i Kina så ska jag gärna dra lärdom av det. Det blir lätt så att jag får höra allt detta inför resor som jag ska företa.

Jag framförde mycket brett en diskussion som jag på intet sätt tyckte var svår att föra med Hu Jintao. Den var detaljerad, och vi gick igenom delar av det som jag svarade på här tidigare. Vi ska nog inte tro att det är så komplicerat som det ibland framställs, men det är icke desto mindre så att vi tar diskussionen. Det är självklart.

Jag ber dock om respekt från denna riksdag för att man också ska minnas att klimat- och miljöfrågorna är mycket svåra i diskussioner med kineserna. Vi måste verkligen vara pålästa och komma med argument som når fram till kineserna för att också få dem att gå in på ett bra sätt i ett internationellt avtal.

Om det bara gällde att ge besked om att jag inte ämnar närvara vid OS-invigningen kan jag berätta att det har inte jag heller tänkt göra. Det kan ju vara ett besked. Det är inte ett utslag av någon bojkottskänsla, men jag har aldrig tänkt resa.

Anf. 67 HELENE PETERSSON i Stockaryd (s):

Herr talman! Statsministern tog i sin regeringsförklaring upp vikten av tydliga värderingar, vikten av medmänskliga möten och vårt gemensamma civila samhälle.

Tidigare statsministrar har sett trossamfunden som en viktig samtalspartner i dessa frågor. Nu har det kommit till min kännedom att företrädare för trossamfund vid två tillfällen har tillskrivit statsministern och bitt om sammanträffanden. Statsministern har hänvisat till kulturministern eller Regerings råd för kontakt med trossamfunden. Rådet är ett bra samtals- och informationsforum. Men tidigare har det ansetts viktigt för den person som har det övergripande helhetsansvaret och ska ha en helhetssyn, alltså statsministern, att ha dessa kontakter. Det finns också frågor där statsministern är direkt ansvarig och där trossamfunden spelar en mycket viktig roll. MR-frågor och även landets krishantering har nämnts här i dag.

Min fråga till statsministern är: Kan statsministern tänka sig att ompröva sitt ställningstagande och träffa företrädare för trossamfunden för dessa viktiga och övergripande frågor och diskussioner?

Anf. 68 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! Det är alltid en svår avvägning för en statsminister vilka man ska träffa. Jag kan avslöja att nära nog alla typer av företrädare för olika verksamheter tycker att de ska få sitta ned med statsministern och prata.

Vår uppfattning är att det kan vara rätt någon gång, men det är oftast mer rätt att låta det särskilt ansvariga statsrådet föra dialogen. Det är ju ofta konkreta frågor man vill gå igenom som trots allt handlar om det enskilda statsrådets specifika ansvar.

I ett sammanhang har jag suttit ned med Sveriges muslimska råd och diskuterat den uppkomna situationen med anledning av Wilks Muhammedbilder. Då fann jag det angeläget att på plats i moskén i Stockholm föra dialog med Sveriges muslimska råd och företrädare för den trosuppfattningen. Man ska alltså aldrig utesluta att det kan vara rätt och att det kan ligga på mig. Men jag kan inte bara rakt av lova att jag ska ha tid eller ens tycka att det alltid är jag som ska träffa alla typer av intresseföreträdare som vill träffa statsministern.

Situationen i Tibet

Anf. 69 SVEN BERGSTRÖM (c):

Herr talman! "Varav hjärtat är fullt talar munnen" finns det ett ordspråk som säger, och det är väl därför det är så många ledamöter som i dag har tagit upp frågan om Kina och Tibet.

Som en av de många riksdagsledamöter som i många år har varit engagerade i Svensk-tibetanska parlamentarikerförbundet här i riksdagen vill jag också göra det. Engagemanget har nog ökat en del under den senaste tiden på grund av det som hänt i Kina, men vi välkomnar verkligen ett engagemang i de här frågorna. Vi har i Svensk-tibetanska parla-

*Statsministerns
frågestund*

mentarikerförbundet ordnat resor till Tibet och också till Dharamsala där den tibetanska exilregeringen har sin hemvist.

Världen över går nu en våg av protester mot övervåldet och bristen på mänskliga rättigheter i Kina, och det är bra att man uppmärksammar detta. Jag är övertygad om att det fäster uppmärksamheten på frågan också i Kina. Det är särskilt motbjudande att man försöker anklaga Dalai lama, denna Nobels fredspristagare, för att uppmuntra till övervåldet. Det finns ingen substans i sådana anklagelser.

Eftersom statsministern så många gånger har svarat på de här frågorna vill jag bara markera det breda stöd som jag är övertygad om att statsministern redan känner från hela det svenska parlamentet att verkligen med kraft och diplomati ta upp dessa frågor och lägga stor vikt vid dem när det blir tillfälle att tala.

Anf. 70 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! Jag tackar för den uppmaningen. Jag såg först inte Sven Bergström – han brukar inte stå bland Stockholmsbänkarna. Jag vet inte om Sven Bergström har tänkt på konsekvenserna av det, men han är välkommen!

Jag vill också inskräpa att Dalai lama just har talat om att avstå från våldsanvändning, uppmuntrat till att OS ska genomföras och ställt helt befogade anspråk på att få inleda dialog. Det är en mycket klok linje, och man bör rimligen framföra att det finns anledning för det kinesiska ledarskapet att se det på samma sätt.

Statsministerns deltagande vid OS-invigningen i Kina

Anf. 71 BOSSE RINGHOLM (s):

Herr talman! När Kina fick de olympiska sommarspelen knöts stora förhoppningar till att detta skulle kunna påverka processen mot ökad frihet och ökade mänskliga rättigheter i Kina liksom öppenhet. Det är klart att politikerna ska ta varje tillfälle att också driva den processen.

När statsministern nu inte kan ge besked om han tänker ta upp individuella fall får det väl tolkas som att statsministern inte tänker göra det. Det är bra att statsministern säger att han inte tänker åka till OS-invigningen, men det är oklart av vilka skäl. Är det politiska skäl som gör att statsministern inte tänker åka till invigningen? Är det bekvämlighet, eller är det något annat skäl?

Statsministerns kollega i Europeiska rådet, den franska presidenten, har ju för sin del sagt att han håller frågan om ett samfällt agerande öppen eftersom han är ordförande i Europeiska rådet under andra halvåret av 2008. Kommer statsministern att tillsammans med den franska presidenten agera för att fler ska avstå från att delta i invigningen?

Anf. 72 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! IOK fattade 2001 beslutet att ge OS till Peking, väl medvetna om vilken regim det är som leder Kina. Det fanns omfattande diskussioner och också invändningar i Sverige mot hur klokt detta var. Beslutet fattades ändå.

Jag menar att man då får fullfölja detta beslut. Man får vara där på plats med de idrottsmän och andra som OS är till för. Jag har aldrig vid något tillfälle avsett att åka. Hur man kan få det till bekvämlighet får Bosse Ringholm reda ut någon annan gång. Jag ska vara hemma och budgetförhandla. Det skulle kanske kunna ses som ett utslag av bekvämlighet, men jag tror inte det.

Min uppfattning är att vi inte ska bojkotta OS. Jag har också gett uttryck för det. Jag är övertygad om att den som nu förespråkar detta mot det kinesiska ledarskapet kommer att se att möjligheterna till all annan form av påverkan snabbt förminskas.

Därför har jag också agerat gentemot dem som hävdar att vi ska tänka annorlunda här i Sverige. Jag har också noterat vad Sarkozy har sagt och kommer naturligtvis att framföra samma sak till honom, men det är klart att han har en särskild roll som kommande ordförande för EU.

På slutet kan man förstås alltid säga att ingenting ska väl någonsin uteslutas. Det sker förstås en utveckling, och den har vi all anledning att följa.

Synen på abort i EU

Anf. 73 KERSTIN ENGLE (s):

Herr talman! När det gäller sexuell och reproduktiv hälsa har vi fått allt tydligare signaler om att det saknas enighet om denna fråga i EU. Abortfrågan är ett sådant exempel där inte minst flera av de, som vi kanske slarvigt kallar dem, nya medlemsstaterna har en annan uppfattning än vad vi i Sverige har.

Min fråga är hur statsministern och Sveriges representanter som vill tillhöra kärnan i EU arbetar med den här frågan. Jag anser att detta är en fråga som man inte kan avfärda med att varje land självt har rätt att bestämma. Sexuell och reproduktiv hälsa tillhör nämligen också de mänskliga rättigheter som vi har talat så mycket om här i dag.

Anf. 74 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! Låt oss konstatera att den mycket breda uppslutning vi har kring den svenska abortlagstiftningen har inneburit väldigt mycket för kvinnans frigörelse. Vi står upp för den lagstiftningen vid varje tillfälle vi kan – här hemma i Sverige och utomlands.

Lite försiktig får man vara när man säger att det visst ska finnas möjligheter att påverka. Jag vill inte komma hem och meddela att jag har blivit nedröstad i Europa och som konsekvens av detta tänker gå med på att förändra grunderna i den svenska abortlagstiftningen.

Det är mycket riktigt så att det i olika delar av Europa finns en annan syn och en annan typ av lagstiftning. Vi kan också notera att abortfrågan dyker upp igen i valdebatter, bland annat i Italien.

Vi fortsätter alltså att påverka med den utgångspunkt som Kerstin Engle själv gav uttryck för och som vi har en mycket bred uppslutning för i Sverige. Det tror jag är bra – bra för Sverige, bra för kvinnor och något som är väl värt också att berätta också för andra.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 14.46 på förslag av förste vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 16.00 då votering skulle äga rum.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 16.00.

10 § Beslut om ärende som slutdebatterats den 9 april

MJU13 Djurskydd

Punkt 3 (Importförbud mot sälskinn och vissa fårskinn)

1. utskottet

2. res. 1 (mp, v)

Votering:

235 för utskottet

33 för res. 1

1 avstod

80 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 97 s, 76 m, 23 c, 20 fp, 19 kd

För res. 1: 18 v, 15 mp

Avstod: 1 fp

Frånvarande: 33 s, 21 m, 6 c, 7 fp, 5 kd, 4 v, 4 mp

Punkt 5 (Kastrering av smågrisar)

1. utskottet

2. res. 3 (s, v, mp)

Votering:

143 för utskottet

124 för res. 3

1 avstod

81 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 5 s, 76 m, 23 c, 20 fp, 19 kd

För res. 3: 92 s, 18 v, 14 mp

Avstod: 1 fp

Frånvarande: 33 s, 21 m, 6 c, 7 fp, 5 kd, 4 v, 5 mp

Mehmet Kaplan (mp) anmälde att han avsett att rösta nej men markerats som frånvarande.

Punkt 11 (Djurtransporter)

1. utskottet
2. res. 7 (s, v, mp)

Votering:

138 för utskottet

130 för res. 7

81 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 76 m, 23 c, 20 fp, 19 kd

För res. 7: 97 s, 18 v, 15 mp

Frånvarande: 33 s, 21 m, 6 c, 8 fp, 5 kd, 4 v, 4 mp

Prot. 2007/08:93

10 april

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

11 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

FiU13 Ändring i riksbankslagen

Kammaren biföll utskottets förslag.

FiU14 Översyn av EU:s budget

Punkt 1 (Översyn av EU:s budget)

Utskottets förslag till beslut med godkännande av

1. utskottets motivering

2. motiveringen i res. 2 (mp)

Votering:

234 för utskottet

15 för res. 2

19 avstod

81 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag till beslut med godkännande av utskottets motivering.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 95 s, 76 m, 23 c, 21 fp, 19 kd

För res. 2: 15 mp

Avstod: 1 s, 18 v

Frånvarande: 34 s, 21 m, 6 c, 7 fp, 5 kd, 4 v, 4 mp

FiU18 Bankfrågor m.m.

Punkt 4 (Saneringslån och statliga sociala lån)

1. utskottet

2. res. 2 (v)

Votering:

248 för utskottet

18 för res. 2

83 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 96 s, 76 m, 22 c, 21 fp, 19 kd, 14 mp

För res. 2: 18 v

Frånvarande: 34 s, 21 m, 7 c, 7 fp, 5 kd, 4 v, 5 mp

Punkt 5 (Kreditprovning och kreditupplysning)

1. utskottet

2. res. 3 (v)

Votering:

251 för utskottet

18 för res. 3

80 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 97 s, 76 m, 23 c, 21 fp, 19 kd, 15 mp

För res. 3: 18 v

Frånvarande: 33 s, 21 m, 6 c, 7 fp, 5 kd, 4 v, 4 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SoU13 Kostnader för personlig assistans

Kammaren biföll utskottets förslag.

12 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Motioner

med anledning av prop. 2007/08:108 En skogspolitik i takt med tiden

2007/08:MJ12 av Anders Ygeman m.fl. (s)

2007/08:MJ13 av Karin Åström m.fl. (s)

2007/08:MJ14 av Tina Ehn m.fl. (mp)

2007/08:MJ15 av Jacob Johnson m.fl. (v)

Anmälades att följande interpellationer framställts

den 10 april

2007/08:585 Barnskötarnas utvecklingsmöjligheter

av *Peter Hultqvist* (s)

till utbildningsminister Jan Björklund (fp)

2007/08:586 Kvaliteten inom förskolan

av *Peter Hultqvist* (s)

till utbildningsminister Jan Björklund (fp)

2007/08:587 Specialläroutbildning till kritiserade lärosäten

av *Mikael Damberg* (s)

till statsrådet Lars Leijonborg (fp)

2007/08:588 Flyktingars möjlighet att byta kommun

av *Yilmaz Kerimo* (s)

till statsrådet Tobias Billström (m)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 15 april.

14 § Kammaren åtskildes kl. 16.07.

Förhandlingarna leddes

av tredje vice talmannen från sammanträdet början till ajourneringen kl. 13.55,

av förste vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 14.46 och

av tredje vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

LISBET HANSING ENGSTRÖM

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
3 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen	3
4 § Hänvisning av ärenden till utskott	3
5 § Ändring i riksbankslagen.....	3
Finansutskottets betänkande 2007/08:FiU13	3
(Beslut fattades under 11 §.)	3
6 § Översyn av EU:s budget	4
Finansutskottets utlåtande 2007/08:FiU14	4
Anf. 1 ULF HOLM (mp).....	4
Anf. 2 STEFAN ATTEFALL (kd).....	6
Anf. 3 ULF HOLM (mp) replik	9
Anf. 4 STEFAN ATTEFALL (kd) replik	9
Anf. 5 ULF HOLM (mp) replik	10
Anf. 6 STEFAN ATTEFALL (kd) replik	11
Anf. 7 MONICA GREEN (s).....	11
Anf. 8 ULF HOLM (mp) replik	13
Anf. 9 MONICA GREEN (s) replik.....	13
Anf. 10 ULF HOLM (mp) replik	14
Anf. 11 MONICA GREEN (s) replik.....	14
Anf. 12 PEDER WACHTMEISTER (m).....	15
Anf. 13 BJÖRN VON SYDOW (s).....	16
Anf. 14 ULF HOLM (mp) replik	17
Anf. 15 BJÖRN VON SYDOW (s) replik	18
Anf. 16 ULF HOLM (mp) replik	18
Anf. 17 BJÖRN VON SYDOW (s) replik	19
Anf. 18 ANNA KINBERG BATRA (m)	19
Anf. 19 ULF HOLM (mp) replik	21
Anf. 20 ANNA KINBERG BATRA (m) replik	22
Anf. 21 ULF HOLM (mp) replik	22
Anf. 22 ANNA KINBERG BATRA (m) replik	23
Anf. 23 PER ÅSLING (c)	23
(Beslut fattades under 11 §.)	24
7 § Bankfrågor m.m.	24
Finansutskottets betänkande 2007/08:FiU18	24
Anf. 24 EGON FRID (v).....	24
Anf. 25 CHRISTINA ZEDELL (s)	26
Anf. 26 LARS ELINDERSON (m).....	28
Anf. 27 EGON FRID (v) replik	29
Anf. 28 LARS ELINDERSON (m) replik	30
Anf. 29 EGON FRID (v) replik	30
Anf. 30 LARS ELINDERSON (m) replik	31
(Beslut fattades under 11 §.)	31
8 § Kostnader för personlig assistans	31

Socialutskottets betänkande 2007/08:SoU13	31
Anf. 31 KENNETH JOHANSSON (c)	31
(Beslut fattades under 11 §.)	32
Ajournering	33
Återupptagna förhandlingar	33
9 § Statsministerns frågestund	33
Anf. 32 FÖRSTE VICE TALMANNEN	33
<i>Statsministerns besök i Kina och mänskliga rättigheter</i>	33
Anf. 33 MONA SAHLIN (s)	33
Anf. 34 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	33
Anf. 35 MONA SAHLIN (s)	34
Anf. 36 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	34
<i>Fackliga rättigheter i Kina</i>	34
Anf. 37 ALICE ÅSTRÖM (v)	34
Anf. 38 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	35
Anf. 39 ALICE ÅSTRÖM (v)	35
Anf. 40 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	35
<i>Statsministerns besök i Kina och situationen i Tibet</i>	36
Anf. 41 MARIA WETTERSTRAND (mp)	36
Anf. 42 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	36
Anf. 43 MARIA WETTERSTRAND (mp)	36
Anf. 44 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	37
<i>Kunskapen om EU</i>	37
Anf. 45 ANNA KINBERG BATRA (m)	37
Anf. 46 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	37
<i>Förenklade regler för företagen</i>	38
Anf. 47 ERIK A ERIKSSON (c)	38
Anf. 48 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	38
<i>Jobbskatteavdraget och pensionärernas ekonomiska situation</i>	39
Anf. 49 BARBRO WESTERHOLM (fp)	39
Anf. 50 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	39
<i>Satsning på pensionärerna i höstens budget</i>	39
Anf. 51 INGER DAVIDSON (kd)	39
Anf. 52 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	40
<i>Kinas ansvar i Afrika</i>	40
Anf. 53 ALEKSANDER GABELIC (s)	40
Anf. 54 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	40
<i>Dialogen om Tibet och enskilda fall</i>	41
Anf. 55 CARINA HÄGG (s)	41
Anf. 56 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	41
<i>Svenska kollektivavtal och Lissabonfördraget</i>	42
Anf. 57 JOSEFIN BRINK (v)	42
Anf. 58 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	42
<i>Framtidens pensioner</i>	42
Anf. 59 KATARINA BRÄNNSTRÖM (m)	42
Anf. 60 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	43
<i>Den svenska modellen</i>	43
Anf. 61 ULF HOLM (mp)	43

Anf. 62 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	44
<i>De mänskliga rättigheterna i Kina</i>	44
Anf. 63 KENNETH G FORSLUND (s)	44
Anf. 64 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	44
<i>Kinas brott mot mänskliga rättigheter</i>	45
Anf. 65 KENT HÄRSTEDT (s)	45
Anf. 66 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	45
<i>Dialogen med trossamfunden</i>	46
Anf. 67 HELENE PETERSSON i Stockaryd (s)	46
Anf. 68 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	46
<i>Situationen i Tibet</i>	46
Anf. 69 SVEN BERGSTRÖM (c)	46
Anf. 70 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	47
<i>Statsministerns deltagande vid OS-invigningen i Kina</i>	47
Anf. 71 BOSSE RINGHOLM (s)	47
Anf. 72 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	47
<i>Synen på abort i EU</i>	48
Anf. 73 KERSTIN ENGLE (s)	48
Anf. 74 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	48
Anf. 75 FÖRSTE VICE TALMANNEN	49
Ajournering	49
Återupptagna förhandlingar	49
10 § Beslut om ärende som slutdebatterats den 9 april	49
MJU13 Djurskydd	49
11 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde	50
FiU13 Ändring i riksbankslagen	50
FiU14 Översyn av EU:s budget	50
FiU18 Bankfrågor m.m.	51
SoU13 Kostnader för personlig assistans	51
12 § Bordläggning	51
13 § Anmälan om interpellationer	52
14 § Kammaren åtskildes kl. 16.07.	52

